

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravljenštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovredi. — Udje „Katol. Niskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravljenštvo: Koroška cesta štev. 5. vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani in Gospodarske Novice.

Pred katoliškim shodom.

Samo par dni še nas loči od velikanske katoliške jugoslovanske prireditve, ki se bo odigravala od 24.—27. avgusta v središču Slovenije, v beli Ljubljani. Sicer je naznanjen shod kot hrvaško-slovenski shod, toda v istini bo pravi slovanski katoliški shod, kajti vse slovanske narodnosti bodo na njem v obilnem številu zastopane. Na tisoče in zopet tisoče katoliških Slovanov bo prihodnje dni v Ljubljani jvno pred celim svetom izpovedovalo svoje trdno katoliško, narodno in domoljubno prepirčanje. Hrvat bo stal ob strani Slovencev, Čehi ob strani Poljaka, roke si bodo podajali katoliški vseučiliščniki, pozdravljali se katoliško misleči učitelji, v bratski ljubezni se sešli duhovnik in kmet, delavec in izšolan gospod, obrtnik in uradnik, vsi se bodo čutili kot sinovi enoiste katoliške cerkve, enoiste matere Slavije, enoiste avstrijske domovine. Že sedaj čutimo, da plava neizmerno navdušenje katoliškemu shoju v Ljubljani nasproti, navdušenje, ki bo dvigovalo potrta srca, vlivalo pogum boječim, dajalo gorkoto vsem mlačnim.

Z nekakim ponosom se zavedamo, da se vrši ta velikanska katoliška in slovenska prireditve na naših slovenskih tleh. Avstrijski narodi, slovenski in nemški, že dolgo časa govorijo o naši slovenski katoliški organizaciji, nasprotniki seveda s srdom, prijatelji ter somišljeniki z občudovanjem in navdušenjem. Mi smo katolikom drugih narodov vzor v organizaciji, osobito naša nepolitična organizacija ne najde pri drugih narodih in strankah para. V nepolitični izobraževalni organizaciji nas ne prekašajo niti sicer izborni organizirani socialni demokratje. Tukaj smo drugim strankam in naročom učitelji in vzor. Posnemati so nas začeli Hrvati, Čehi in Poljaki. Zdaj pridejo zastopniki teh narodnosti k nam, da nam izkažejo svoje priznanje za naše delo.

Kadarkoli so naši učitelji, škofje, povzdignili svoj glas ter nas klicali na plan, poslušali smo jih,

ter šli, kamor so klicali. Sedaj je začenel njihov glas po vseh slovenskih in hrvaških deželah ter nas klicce na hrvaško-slovenski katoliški shod v Ljubljano. Poslušajmo zopet verno svoje učitelje ter se odzovimo njihovemu vabilu.

Dne 24. avgusta v belo Ljubljano!

Po miru.

Ko so se bile vojske na Balkanu, se je vršila tudi velika nekravava vojska med evropskimi velesili. Na eni strani je stala skupina Rusija, Anglija, Francija, na drugi strani Nemčija, Avstrija, Italija. V vojski med Turki in balkanskih zaveznikov je bilo to nasprotje čisto očvidno, ruska skupina velenil je podpirala balkanske države, nemška skupina je bila nasprotnica balkanskih držav in jim je dela vse mogoče ovire. V drugi vojski, ko je stala Bolgarija sama nasproti drugim balkanskim državam, se je stališče velesil spremeno. Nemčija je prevzela vodstvo protislovenske politike ter podpirala z vso silo obe neslovenski državi na Balkanu, Rumunijo in Grčijo. Ž njo so vlekle Anglija in Francija, torej same neslovenske velesile. Na drugi strani so bile: Avstrija, Rusija in Italija. Avstrija je podpirala Bolgarijo in Rumunijo ter bila odločna nasprotnica Srbije. Rusija pa je cincala semintje ter se ni hotela postaviti izrazito ne za ne proti kateri balkanski državi. Nobene ne bi rada odbila, vse bi si rada obdržala v prijateljstvu. Bolgarom na primer bi privoščila morsko luko Kavala, če odločno ni upala nastopiti, da bi ne odbila Grčije. Urvščela je, da so Srbji v Makedoniji dobili okraje, ki so popolnoma bolgarski, izrazila je željo, da se vrnejo Bolgarom, toda krepkejše ni naščipila. Italija je bila pravzaprav samo sovražnica, prijateljica nikjer. Težave je delala Grčkom, ker ne želi, da bi postal na morju premočni in s tem nevarni Italiji. Ker Francija in Italija tekmujejo za vpliv in moč na Sredozemskem morju, je Francija podpirala z vsemi silami Grčijo proti Bolgariji, da si pridobi Grčijo in poniža Italijo.

Kakor kaže bukareški mir, so zmagale tudi v nekravavi vojski protislovenske države Nemčija, Anglija in Francija. Njih varovanki Rumunija in Grčija sta dobili vse, kar sta želeli. Celo zaradi Kavale sta se nazadnje Avstrija in Rusija udali ter ne za-

htevate več evropske konference, na kateri bi se Grčki vzelo to mesto in prisodilo Bolgarom. Protistovanska zmaga je populna in trajna. Z ozirom na vse to se nam zdi zelo kratkovidno, da so celo odlični slovenski listi v tej borbi odobravali postopanje Nemčije in Francije ter obsojali postopanje Rusije in Avstrije. Da bi jim sedaj protislovenska zmaga na celi črti delala veselje, zelo dvomimo.

Turki še vedno nočejo iz Odrina in vsi opominjati velesil nič ne pomagajo. Tudi Rusija je premalo odločno in zdi se, da ne bo zelo huda, ako Bolgari ne dobijo Odrina in ostanejo takoj še precej daleč proč od Carigrada, po katerem Rusija neprestano hrepeni.

V vseh balkanskih državah se sedaj armade razorožujejo. Notranji mir se še ni v nobeni državi kalil.

Rezervisti pridejo domov.

Vojno ministrstvo je dne 13. avgusta obvestilo korna poveljstva, da se rezervisti, ki so bili zaradi balkanske vojske poklicani pri nas pod orožje, odpuste. Na južni meji se odpustijo pred vsem letniki 1906 do 1909 in v kolikor mogoče letniki 1910 do 1911 nadomestne rezerve, med tem, ko ostane letnik 1912 nadomestne rezerve, približno 14.000 mož, še nadalje pod orožjem. V bosansko-hercegovskih posadkah ostanejo čete v tistem stanju, v katerem so se nahajale, predno je vojska na Balkanu izbruhiila,

Mobilizacija bo baje stala Avstro-Ogrska 314 milijonov kron. Avstrija mora plačati 200, Ogrska pa 114 milijonov kron. V teh svotah so samo stroški za vojaštvvo. Kar pa je stalo orožje in druge vojne potrebščine, pa bo vojni minister položil še drug račun. Jesenskemu zasedanju državnega zbora bodo predložene natančne številke o vseh izdatkih.

Politični ogled.

— Cesar Franc Jožef je nastopil dne 18. avg. 84. leta svoje starosti. Ni ga vladarja v Evropi, ki bi dočkal tako častitljivo starost. Med evropskimi vladarji pa menda tudi ni noben knez tako priljubljen pri svojih narodih, kakor ravno naš sivilski avstrijski cesar. Letos je tudi 60 let, kar se je cesar poro-

sili na špičaste kole, da so umirali v najhujših bolečinah. Tako so delali premagani Turki. Kaj bi bili ti divjaki še le delali, ko bi bili Bolgare porazili! Gorje jim! Turki so govorili pred vojsko o uničevalnem boju, češ, dabodo pozabili na vse narodno-pravne določbe, po katerih so se ravnali še l. 1897 v vojski z Grčki. Bolgare — tako so rekli — mi hočemo iztrebiti, Nikogar nočemo pardonirati, kri naj teče v potokih! Hvala Bogu, da se ta želja Turkom ni izpolnila. Niso utegnili klati ne Srbov ne Bolgarov, ker so morali prenaglo teči pred njimi.

Zato je celo umevno, da je v teku časa umrl v srečih teh narodov vsak čut usmiljenja in človečnosti do turških trinogov. Emil pl. Vojnovič piše v neki knjigi, kako so šli zadnji turški oddelki iz Hercegovine l. 1878. Sli so skozi Metkovič. Spremljal jih je oddelek avstrijskih vojakov. Ko so prišli v Metkovič, je bilo tam zbranih veliko ljudi. Emil pl. Vojnovič jih je ako-le nagovoril: „Kristjani, Bog z vami! Turki zapuščajo to zemljo in odhajajo čez morje; nesrečni so; pustite jih mirno od tukaj oditi. Med njimi so bolniki in upehani; pripravite vode, da se pokrepčajo, jaz vas prosim za to.“

Tu se je oglasila neka stara ženska in je rekla: „Gospod, molčali bomo, ko bo to prokleto ljudstvo, katero naj uniči jeza božja, šlo mimo naših poštenih hiš. Ti hočeš, dobro, ubogali bomo, a da bi jim dali vode, naše dobre vode, ne, gospod, to je pa preveč.“

Pl. Vojnovič je odgovoril: „Zmotil sem se, ker sem vas nazval kristjane; to ni krščanska hiša, kjer se slišijo take besede.“ Tako je rekel in odšel. Ženska pa je planila za njim in je jokajše klicala: „Gospod, mojega edinega sina kakor tudi očeta so mi umorili. Pa jaz sem kristjanka, katoličanka, oprosti, Gospod, da sem pozabilna.“ Tako je rekla in je začela prinašati vode za turške vojake.

Ptujska pisma.

(Sodobna premišljevanja).

III.

Ime Turek pri Slovencih še danes pomenja višek grozovitosti in neusmiljenosti. Zato naše matere še zdaj rade strašijo poredne otroke s Turkom: Čakaj, Turk bo prišel, pa te bo vzel. — Hvala Bogu, da je Turek dandas le še za strašilo! Žalibote je tako predolgo trajal čas, ko so Turki res hodili po naše otroke, in otroci so milo ječali pod njihovimi pestmi, da bi se jih bil kamen usmilil.

Se več so trpeli v tem oziru Srbi in Bolgari, ki so bili pod turško oblastjo. Že pred prihodom v Evropo so ropali Turki krščansko mladino. Sultan Selim I. (1512—1520) je naravnost zapovedal, da naj se pobirajo krščanski otroci v podjavljenih deželah po Srbskem, Bolgarskem, po Slavoniji itd. V začetku so jemali otroke vsako 5., pozneje pa vsako 4., 3., 2. in celo vsako leto, in sicer so vzeli najprej vsakega petega dečka v kraju, pozneje po enega iz vsake družine, poslednjem pa kolikor se jim je poljubilo. Jemali so najlepše, najmočnejše in najpripravnnejše dečke. Tudi deklice so kradli ter jih dajali v dar turškim mogočnem ali pa so jih prodajali kot pri nas živino. Bog ve, koliko dobrih slovenskih deklet je bilo zaprtih po haremih turških pohotnežev! Pozabile so svojo vero, svojo narodnost in služiti so morale kot sužnje strastem svojih zatiralcev. Slovenec Kuripešič, ki je l. 1530. spremjal cesarska poslanca v Carigrad, sam piše, da je videl v Mokrem v Bosni, ko so pripeljali Turki 15 ali 16 otrok na trg na prodaj.

Kaj so delali Turki s krščanskimi dečki? Zatrli so v njih vsako sled na krščansko vero in narodnost. V svojih šolah in učilnicah so jih vadili več let, da so se po turško izomikali ter postali zagrizeni mohame-

danci. Ko so fantje že precej odrasli, so jih razdelili kakor so bili bolj sposobni, za dvorno, državno ali vojaško službo. Največ je bilo seveda sprejetih v vojaško službo. In ti sinovi samih krščanskih starišev, ki so jih izvezbali Turki za najboljše vojake, so se imenovali janičarji. Njih število je bilo različno; navadno jih je bilo od 40.000—50.000. Za časa sultana Solimana I. jih je bilo celo 100.000. Ustanovil je janičarje sultan Urhan I. 1328. Bili so strah in trepet krščanske vojske. Ti poturčeni krščanski otroci so torej širili slavo turških sultanov, ti so podjavljali krščanske dežele, ti so ropali krščanske otroke, da bi enkrat kot janičarji stopili na njihovo mesto. V teku časa prišli so janičarji do velike moči, postali so nekaki sovladarji turškega cesarstva ter so delali sultanu razne težkoči. Tudi Mahmuda II. (1808—1839) so hoteli komandirati, a ta je dal l. 1826 vse postreliti. Od takrat ne čujemo več o janičarjih.

Glejte, dragi čitatelji, zato čitamo o vsakem turškem napadu na slovensko zemljo tudi žalostno poročilo, da so toliko in toliko tisoč mladih ljudi odgnali s seboj v strašno sužnost. Pri podjavljenih narodih pa so Turki jemali otroke kakor se jim je ljubilo kot sem že zgoraj omenil. Ta rop otrok je bil strašen udarec za dotične narode. Poleg tega so morali plačevati kristjani velike davke, pravice pa niso imeli nobenih. Njihovo življenje in premočenje, njihove žene in otroci niso bili nikdar varni pred Turkami. To se je pokazalo tudi pred lanskim vojsko, ko so Turki macedonskim kristjanom vzeli vse konje in govejo živino, plačali pa niso nič.

Turki so ostali stari divjaki. Nič se niso izomikali. Neusmiljeni in krvolčni so bili prej, taki so bili tudi v zadnji vojski, n. pr. v bitki pri Lozengradu so iztaknili bolgarskim ranjencem oči, odrezali so jim nosove in ušesa, mnogim so prerezali trebuh. Več Bolgarov so našli s prerezanimi grlo, precej so jih obe-

čil. Nek dunajski list piše, da je cesar na dan svoje poroke leta 1853 bogato obdaril neko 78letno ubogo hrvaško ženico, ki je v auguštinski cerkvi na Dunaju, kjer se je vršila poroka, glasno in pobožno moliča za srečo mladega para. Ženica je s solzami v očeh vskliknila napram dvoraniku, ki ji je izročil v cesarjevem imenu dar: „Bog Te živi, car veliki, več kot 90 let!“ Pri sedanjih čilostih cesarjevi je upanje, da se izpolni želja stare Hrvatice. Kakor druga leta, se je tudi letos po celi državi obhajal cesarjev rojstni dan z velikimi slovesnostmi. Izven države je vzbudil pozornost nastop nemškega cesarja Viljema, ki je v posebnem govoru pred našim poslanikom v Nemčiji izražal našemu cesarju svoje čestitke. Kdor ve, kako se je ohladilo razmerje v času balkanskih vojsk med našo in nemško državo, se ne more vzdržati mnenja, da išče cesar Viljem vsake priložnosti, da se nam zopet približa. Toda zvestoba se pokaže v nesreči in Nemci je niso pokazali.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je nemškemu katoliškemu shodu v Lincu za pozdrav, ki mu ga je shod poslal, zahvalil z brzjavom, ki pogumno spričuje pred vso javnostjo njegovo globoko versko prepričanje in njegovo zanimanje za katoliške prireditve. Brzjav se glasi: Vsem se Vam najiskrene zažvalujem za udanostno izjavo. S srcem sem bil pri Vas na katoliškem shodu in z veseljem sem zasedoval njegov potek. Vaše delovanje naj obrodi najlepše sadove v slavo in sijaj katoliške cerkve ter v globoko navdušenje za cesarja in domovino.

Zunanji minister grof Berchtold je baje podal cesarju ostavko, a cesar je ni sprejel. Berchtold se na svojem mestu ne počuti nič kaj dobro. Za časom balkanskih dogodkov ni mogel ničesar izvršiti, kar je hotel, ker ga je vedno ovirala Nemčija. Zraven tega pa še je imel na Balkanu popolnoma nezmožne uradnike in poslanike, ki so ga vslēd svoje neprevidnosti krivo poučevali ter ga večkrat osmešili pred celo Evropo. Vkljub temu, da cesar tokrat ni sprejel njegove ostavke, vstraja baje grof Berchtold na tem, da gre. Kot naslednika se imenujeta češki grof Černin in skupni finančni minister Bilinski.

Slovensko-Hrvaško. Slovenska katoliška javnost stoji pod vtimom obsežnih priprav za hrvaško-slovenski shod v Ljubljani. To bo velikanska prireditve, ki bo prekosila na sijaju in obisku vse prejšnje katoliške shode na slovanskem jugu. Tudi liberalci to čutijo. Ce prav so sklenili, da bodo shod popolnoma prezirali, vendar ima liberalac staro bolezen, da ne more držati svoje besede. V listih ne-prestano glodajo ob tem shodu ter skušajo ljudi zbegati zaradi obiska. Toda samo največji strahopetneži še dajo kaj na liberalne grožnje. — Goriške volitve se liberalcem vedno ne gredo in glave. — Sedaj se kregajo med seboj, zakaj so se pri volitvah imenovali neodvisne in ne naravnost liberalce. Eni pravijo, da je bilo to modro in politično, drugi da je bilo neodkrito in nepošteno. — Hrvatski pravaški listi tako lepo pišejo o katoliškem shodu v Ljubljani, ter pozivajo na veliko udeležbo. — Skupni finančni minister in vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine vitez Bilinski bo kmalu obiskal Bosno in Hercegovino. Nam se smešno zdri, da se to razglaša kot nekaka posebna naklonjenost, ko je pravzaprav sveta dolžnost, da skrbi za deželo, katera ga plačuje. Seveda Bilinski rajši poseda po Dunaju in Išku, kakor da bi si belil glavo za hudo zanemarjeni deželi ob jugu naše države.

Gornjeavstrijsko. Dežela Gornjeavstrijska slovri že odnekajd po svojem katoliško mislečem prebivalstvu. Večina deželnega zabora je katoliška, tudi državni poslanci pripadajo skoro vse krščansko-socijalni stranki. Katoliško ljudstvo je združeno v močni organizaciji, zove se „Katoliško ljudsko društvo“ in šteje 48.000 članov. Od dne 14. do dne 17. avgusta se je vršil v glavnem mestu Gornjeavstrijske, v Lincu, v velikem katoliškem shodu za avstrijske Nemce. Udeležba na shodu je bila velikanska. Shodu je predsedoval dunajski podžupan dr. Porzer. U-

Iz obnašanja te ženske lahko sklepamo, kako strašne so morale biti pregrehe Turkov, kako strašne njih grozovitosti, da je umrl v krščanskem ljudstvu vsak čut usmiljenja do njih. Kako strašne so bile njih hudobije, spoznamo tudi iz tega, da so Srbi in Bolgari v zadnjih vojski planili na noge kot en mož in so šli v boj nad 100letnega zatiralca.

Ko se je napovedala vojska, ni hotel nihče doma ostati. Kdor ni bil vojak, šel je prostovoljno. Pa ne le odrasli, tudi dečki so hoteli služiti domovini v zadnjem obračunu s Turkom. 14letni fant je prišel v Bolgariji k naborni komisiji, da bi ga vzeli v vojake. Zdravnik mu je odgovoril: „Saj si vendar premič, saj ne moreš nositi puške.“ Fant pa je rekel: „Dajte mi nož (bajonet), znam klati“. Komisija ga je zavrgla, a deček je tekel za polkom. Vojaki so prosili zanj in uvrstili so ga med nje.

Ženske so bolj mehkega srca. Pri nas že jokajo matere in sestrice, ko odide sin, oziroma brat, za 3 leta k vojakom. Pri Srbih in Bolgarih v zadnjih vojski ženske niso pozname solz. Matere so rekle sinovom: Zato smo vas rodile, da greste v boj. Šle so ž njimi, spremljale so jih in navduševale. Jokala pa ni nobena mati, nobena nevesta. Cel narod je vodila le ena misel: v boj na Turčina, da maščujemo 100letne krivice!

(Dalje prihodnjič.)

deležilo se je shoda tudi mnogo škofov in plemstva. Prebivalstvo mesta Lince, ki ima sicer liberalno občinstvo, je tisočere goste zelo slovesno in gostoljubno sprejelo. Celo mesto je bilo v zastavah. Nemški liberalci se od slovenskih glede omike in uljednosti mnogo razločujejo. Ljubljanski liberalni listi namreč hujškajo proti slovenskemu katoliškemu shodu in že v naprej zasramujejo udeležence, a linški liberalci so bili mirni, češ, proti gostom in tuječem moramo biti pošteni.

Češko. Nemci se vedno bolj razburajo nad komisariatom, ki se je uvedel. Vso krivdo zvačajo na sedanjega cesarskega namestnika grofa Tuna, ter zahtevajo njegov odstop. Tudi s sestavo deželne komisije, ki je prevzela posle razpuščenega deželnega zabora, niso zadovoljni, ker je v njej večina Čehov, ki imajo tudi v deželi večino. Mi se lahko od čeških Nemcev veliko učimo. Na shodih se že tudi zahteva, da naj nemški državni poslanci iz Češkega stopijo iz vladne večine in pričnejo oposicionalno politiko. Kaj pada tudi Čehi niso navdušeni, da se jim je vzel deželna ustava, in tudi oni napovedujejo boj osrednjim vladi na Dunaju. Potemkam bi sedajše ministrstvo ne imelo več večine v državnem zboru in bo moral ali odstopiti ali razpustiti državni zbor. Sicer pa je mogoče, da se do jeseni i Čehi i Nemci pomirijo in ohladijo ter zopet skupno vlečejo Stürgkhov in Hohenburgerjev voz.

Nemčija. Nemško socialno demokracijo je zadel hud udarec. Umrl je v Svici v nekem zdravilišču prvoroditelj nemške socialne demokracije, 74 let stari August Bebel. Rajni je bil izmed glavnih voditeljev svetovne socialdemokratske stranke. Bil je priprostega stanu, v mladosti se je izučil strugarske obrti. Svojo prvo izobrazbo in mladostno pomoč je dobil v društvu katoliških rokodelskih pomočnikov. Bil je pričen delavec. Mlad se je lotil delavške organizacije, snoval društva, govoril na shodih, pisal knjige in časnike. Toda tekom časa se je polnoma uča socialdemokratskim naukom. Vsled svoje pridnosti, delavnosti in navdušenosti za stranko je postal kmalu zelo upoštevan. Nemški sodruzi so si ga izvolili za svojega voditelja. V državnem zboru je kot poslanec govoril navaidno zelo ostro. Bismarck je Bebla smrtno Sovražil. Radi veleizdaje in drugih političnih grehov je Bebel obsedel 57 mesev v ječi, kjer pa je svojo izobrazbo in znanje s čitankom knjig še bolj spopolnil. Bebel je bil pri delavcih izredno priljubljen in je pomagal trpečemu delavcu, kjer je le mogel. V tem oziru se je zelo razločeval od sedanjih rdečih voditeljev, ki so večinoma židje, in jim je glavni cilj, da potom svoje stranke obogatijo, delavce pa samo za nos vodijo. Bebel je bil kot nasprotnik odločen toda dostojen. Nesramnega zavavljanja, ki je sedaj običajno pri socialnih demokratih, ni maral. Za našo mladino nam je Bebel zoper jasen vzgled, kako se lahko dandanes pripravi človek s pridnostjo in izobrazbo povspne kvišku. — Kakor znano, je nemški državni zbor sprejel zakon, ki daje vladi pravico, da razlasti kogar hoče med Poljaki, to se pravi, da ga lažko kar požene s posestva, ki je njegova osebna last. Pred kratkim je hotela pruska vlada odvzeti 4 Poljakom njih posestva. Trije so se res udali pruski sili, a četrtri pa noče iti z domače grude. Vsi pritiski niso pomagali še nič; nazadnje je vladu vložila tožba proti njemu. S silo bodo vrgli sedaj ubogega Poljaka čez prag rodnega doma. To se godi v „svobodni“ Nemčiji!

vod bo razdeljen v sedem skupin s tridesetimi podskupinami. Skupine so razdeljene tako-le: 1. konjeniki, 2. fanfaristi, 3. konjeniki. — Druga skupina (zbirališče na dvorišču Katoliške tiskarne): 4. Zgodovinske zastave s častno stražo; 5. poslanci in zastopniki občin; 6. Slovenci iz Nemčije s svojimi zastavami. — Tretja skupina (zbirališče na vrtovih Alojzeviča na Poljanski cesti): 7. Salezijanska godba iz Trsta; 8. Poljaki; 9. Čehi s svojimi zastavami; 10. Hrvatje s svojimi zastopstvi in zastavami; 11. salezijanska godba iz Ljubljane; 12. dečki in dekle in narodni noši. — Četrta skupina (zbirališče pred Ljudskim domom): 13. novomeška godba; 14. koroški Slovenci v svojih narodnih nošah in s svojimi zastavami; 15. akademiki in starešinstvo. — Petna skupina (zbirališče na dvorišču stare domobranske vojašnice ob Kuhnovi cesti poleg Poljanske ceste): 16. češki Orli; 17. domžalska godba; 18. slovenski Orli; 19. vmes še kaka dobra orlovska godba. — Sesta skupina (zbirališče dvorišče nove domobranske vojašnice): 20. Jeseniška godba; 21. narodne noši iz tržaške okolice, kranjske in drugih slovenskih krajev; 22. vmes idrijska godba; 22. Bogomila; 24. Peveci iz Ljubljane in bližnje okolice in uradniki zavodov; 25. učiteljstvo. — Sedma skupina (zbirališče dvorišče Marijanšča na Poljanski cesti): 26. višnjegorska godba; 27. rokodelska/društva z rokodelskimi zastavami; 28. viška godba; 29. zastave Slovenske krščansko-socijalne zveze in Marijinih družb; 30. moški člani izobraževalnih društev, Jugoslovanske strokovne zveze, Prometne zveze in moški člani Marijinih družb. — V vsaki vrsti stopa po 6 osebl Zbirajo se udeležniki na omenjenih prostorih od 7. do 8. ure zjutraj. Prosi se za najstrožjo točnost! — Točno ob 8. uri zjutraj mora biti vse urejeno in se prične pomikati sprevod skozi Kopitarjeve ulice, čez jubilejni most, po Resljevi cesti, po cesti mimo južnega kolodvora, po Dunajski cesti (najlepše se bode sprevod videl po Resljevi cesti, na cesti južnega kolodvora in ob Dunajski cesti). Sprevod se nadalje pomika po Šelenburgovi ulici na Kongresni trg. Po sv. maši, posvetitvi Brezmadežni, udanostnih izjavah cesarju in sv. očetu se pomika sprevod po Vegovi ulici, Zoisovi cesti, sv. Jakoba trgu, Starem trgu, Mestnem trgu, Pred Škofijo, po Vodnikovem trgu, po Poljanski cesti na dvorišče domobranske vojašnice, kjer se vrši slavnostno zborovanje. Na zborovanju pozdravlja zastopniki vseh slovanskih narodov in govorita v imenu Slovencev voditelj koroških Slovencev dr. Janko Breje in v imenu Hrvatov dr. J. Simrak iz Zagreba.

Spored hrvaško-slovenskega shoda. Sobota, 23. avgusta: ob 8. uri dopoldne: sv. maša v stolnici. Ob 9. uri dopoldne: zborovanje slovenskega katoliškega narodnega dijaštva v veliki dvorani Uniona. Ob 8. uri zvečer: Komerz mlađine na čast došlim gostom v veliki dvorani Uniona. — Nedelja, dne 24. avgusta: Od 7. do 8. ure zjutraj: Zbiranje udeležnikov v domobranski vojašnici na Kuhnovi cesti, Poljanski cesti, Streliški ulici in bližnjih ulicah. Ob 8. uri zjutraj: odhod k sv. maši. Ob 9. uri dopoldne: sv. maša in posvetitev Brezmadežni na Kongresnem trgu. Ob 11. uri dopoldne: Veliko manifestacijsko ljudsko zborovanje na dvorišču domobranske vojašnice. Ob 3. uri popoldne: služba božja v ljubljanskih cerkvah. Ob 4. do 6. ure zvečer: Javna telovadba na dvorišču domobranske vojašnice. Ob 7. uri zvečer: shod rokodelskih društev v Komenskega ulici 12. Ob 8. uri zvečer: družabni večer v vseh prostorih Uniona. — Ponedeljek, dne 25. avg. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor nadškofa in metropolita dr. Fr. Sedeja in sv. maša v stolnici. Ob 9. do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: odsek za versko življenje v veliki dvorani Ljudskega doma. Odsek za krščansko izobrazbo in občni zbor S. K. S. Z. v veliki dvorani Uniona. b) Hrvatski: odsek za religiozno organizacijo, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Zborovanje slovenskih in hrvaških učiteljskih abiturientov v dvorani „Ljubljane“, Frančiškanska ulica 2. Ob 2. uri popoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 3. uri popoldne: Zborovanje moških kongregacij v Alojzijšču, I. nadstropje. Ob 5. uri popoldne: I. slavnostno zborovanje v veliki dvorani Uniona. Ob 8. uri zvečer: koncert v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Zborovanje občnih zborov v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socijalno-gospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Ob 9. uri dopoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze v veliki dvorani Uniona. — Torek, dne 26. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: cerkveni govor tržaškega škoфа dr. A. Karolina v stolnici. Ob 9. uri zjutraj: Zborovanje organ. odsekov Slovenske dijaške zveze v telovadnici Ljudskega doma. Ob 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne zborovanje odsekov: a) Slovenski: Karitativen odsek, Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Socijalno-ustavni odsek v veliki dvorani Ljudskega doma. b) Hrvatski: Odsek za krščansko prosveto, Katoli

Bosni v veliki dvorani Ljudskega doma. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek udeležencev pedagoškega kongresa na vrtu Uniona. — Sreda, 27. avgusta. Ob 7. uri zjutraj: Slovesni rekviem za umrle udeležence prejšnjih katoliških shodov v stolnici. Ob 9. uri dopoldne III. slavnostno zborovanje v veliki dvorani Uniona. Ob 2. uri popoldne: Izlet v Postojno. — Četrtek, dne 28. avgusta. Izleti na Gorenjsko.

* V kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru so bili sprejeti šestošolec Alojzij Skuhala iz Velike Neželje, četrtošolec Franc Žegeč iz Ptuja, tretješolec A. Epih iz Čadrama in drugošolci Franc Babšek iz Poljčan, Leopold Breznik iz Dramelj, Jožef Domanjko iz Sv. Andraža v Slov. gor., Stefan Horvat iz Cirkovec, Jakob Aleksič iz Šrediča, Jakob Vrečko iz Ponikve, Alojzij Osterc od Sv. Križa pri Lj., Fr. Sluga iz Dobove, Friderik Struc iz Slovenjgradca, Ant. Mojzer od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Konr. Pečovnik od Sv. Lovrenca pri Mariboru, Fr. Knez od Sv. Jederti nad Laškim, Franc Repič od Sv. Jurija na Ščavnici in Franc Weran iz Slađkegore.

* Deželnega odbornika Robiča zadeba kap. V Varaždinskih toplicah je v sredo, dne 13. avgusta ob pol 12. uri po noči zadeba deželnega odbornika g. Franca Robiča kap. Prizadeta je cela desna stran telesa, tudi govor mu je vzel popolnoma. Niti besedice ne more izpogovoriti. Prvotno se je domnevalo, da je kap nasledek kopanja. A kakor se poroča iz Varaždinskih toplic, je stvar sledeča: Deželni odb. g. Robič je šel usodnega dne v kopelj ob 6. uri zjutraj in sicer v kopelj, ki je vsebovala 28 stopinj toplotne. Ostal je blizu ene ure v kopeli in se nato posebno dobro počutil. Nato pa je šel vesel in čil na izprehod. Opoldne mu je obed posebno dišal. Zvečer se je še v družbi izborne zabaval ter bil veselo razpoložen. Še le po 17 urah po kopeli, ob pol 12. uri po noči, ga je zadeba kap. K bolniški postelji so prihiteli takoj njegovi otroci in sorodniki. Zdravita ga sin zdravnik dr. Hugon Robič in dr. Josip Lochert. Zdravnika upata, da bo bolnik toliko okrevl, da bo zopet lahko govoril in vsaj za silo kretal. Novejše vesti iz Varaždinskih toplic pravijo, da se zdravstveno stanje g. Robiča že res obrača na bolje. Od vseh strani dohajajo vsak čas brzjavna in pismena pozvodenja, kako se godi bolniku. G. odbornik Robič je star 72 let. Iskreno želimo, da se vrlemu in neustrašenemu našemu narodnemu veteranu zopet vrne ljubo zdravje.

* Boj za mladino. Na katoliškem shodu v Linetu se je izrecno povdarnjalo, da je najvažnejša in neopustljiva naloga katoličanov, da skrbijo za mladinsko organizacijo. Za to je shod v posebnem sklepu razglasil kot dolžnost vsakega katoličana, da podpira in pospešuje katoliške mladinske organizacije. Inkar velja za Nemce, velja tudi za Slovence.

* Visoke naloge Orlov. V zadnji, krasno urejeni številki „Mladosti“ slika dr. Aleš Ušenčnik na logi orlovske organizacije. Naše ljudstvo še čaka mnogo bojev. Orli morajo vzgojiti voznikov za te boje. Po vaseh, po občinah morajo biti Orli to, kar so naši voditelji za vso domovino. V verskem oziru: Orli morajo biti prvoboriteli v boju zoper pisanje in ponočevanje, zoper brezverstvo, zoper liberalne liste, zoper svobodomisne družbe. V političnem oziru: Orli morajo biti prvi agitatorji pri volitvah, da pridejo naši možje v občinske zastope, v deželni in državni zbor. V socialnem oziru: možje, izšli iz orlovske organizacije, morajo biti povsod prvi, kjer je treba nesebičnega, požrtvovalnega dela, v Vincencijevih konferencah, pri rajfajzovkah, v gospodarskih društvih. Možje Orli naj bi bili našemu ljudstvu po posameznih vaseh in občinah voditelji, organizatorji, agitatorji.

* Zveza slovanskega orlovstva. Na katoliškem shodu v Ljubljani se ima zasnovati Zveza vseh austrijskih slovanskih Orlov. Zopet korak nakvišku in naprej v naši jasno začrtani poti.

* Učimo se! Za politično stranko je nujno potrebno, da pozorno opazuje vse dogodke okoli sebe in se iz njih uči. Na Goriškem je bila naša stranka pri zadnjih deželnozborskih volitvah tepena. Bridko zanaš, a je dejstvo, ki si ga ne smemo olepševati. Goriški liberalci so skrili svoje rožičke, postavili so takoimenovane neodvisne kandidatke in so dobili večino tem lažje, ker ni bilo med našo ljudsko stranko edinstvo. Ta šola, ki so jo na Goriškem izdelali naši somišljeniki, ne sme ostati brez sadu. Zraven edinstva v stranki je treba tudi, da skrbimo za politično zavednost naših pristašev. Zavečnost mora biti tako krepka, da je ne bodo mogli omajati ne kaki neodvisni, slogaški ali drugačni liberalci. Najboljšo sredstvo za take šole pa so: časniki! Vse premalo se še skrbi med nami za razširjenje časnikov. V tem oziru ne sme biti noben trud prevelik, nobena žrtev zaostna.

* Vladni hlapci. Goriška „Soča“, ki je nadzmagalo liberalizma na Goriškem še polna navdušenja, vtakne svoj nos tuintam tudi v Štajersko politiko. Nesposmetna kakor je, izusti večkrat tudi kaj, o čemur bi morala molčati. Tako pravi o naši „Narodni stranki“ z ozirom na bodoče deželnozborske volitve: „Tako bomo morda zopet (oho!) doživelji žalostno igro, da bo vrlada podpirala slovenske naprednjake, če se hoče rešiti klerikalcev.“ Že pri zadnjih deželnozborskih volitvah so c. kr. urađnikti glasovali za dr. Kukovca in vsa glavarstva so podpirala liberalno stranko pri volilnih pripravah in z imenovanjem liberalnih volilnih komisarjev. V prihodnje bomo torej

zopet doživelji, da bodo liberalci primarširali kot vladni hlapci v volilni boju.

* Po našo zemljo gredo. V teku sedmih mesecov letosnjega leta nam je ugrabila Südmarka zopet mnogo zemlje na meji. V St. Iiju je naselila 2 nemški družini, v Cirknici 2, v Pesnici, Rančah, Dobrenju, Zg. Sv. Kungoti po 1. V Rančah in Pesnici se naselita prva nemška kmeta. Naseljene družine so 3 iz Virtemberškega, 2 iz Severne Češke, 1 iz Saksonškega, Galicije in Koroškega. Slovenci zapuščajo svoje domove in gredo s trebuhom za kruhom, a tuji prihajajo k nam in živijo kot gospodje na naši zemlji. Zakaj ne naseljujejo Nemci vsaj štajerčanskih družin na svojih posestvih, ako so jim res tako pri srcu, kakor zatrjuje „Štajerc.“ Slovenci morajo ostati hlapci in viničarji, po gospodarje si hodijo na Prusovsko in Češko.

Sijajna zmaga. Ob sklepku uredništva smo dobili iz St. Jurija o bjužni železniči sledče brzjavno sporočilo: Pri volitvah za občinski odbor trg St. Jurij z magalo osemnaših in samo 4 liberalci. Slava vrlim volilem!

* Generalisimus naše armade. Povočom svojega rojstnega dne je cesar poslal prestolonaščniku Franu Ferdinandu ljubezljivo, lastnorocno pisano pismo, v katerem mu naznanja, da ga imenuje za generalnega nadzornika naše armade. S tem imenovanjem je podal cesar prestolonaščniku najvišjo odlikovanje, katero zamore doseči v naši državi kak vojaški dostojanstvenik. Po smrti nadvojvode Albrehta ni imel noben naš general več enake časti.

* Odlikovani vojaki. Iz Ptuja, nam poročajo: Najvišjo pohvalo od kornega poveljstva in darilo v znesku 100 K so dobili sledeči pionirji, ki so se posebno odlikovali pri reševanju ponesrečenih tovarijev dne 10. julija t. l. na Ptaju: četovodji Logar in Strobl, korporal Zimerman od 1. stotnije in četovodja Fink, poddesetnika Čančer in Draksler od 2. stotnije, in pionir Schandl od 3. stotnije ter korporal Kovač, poddesetnik Pihlmeier, pionir Scherz od 4. stotnije. Kljub velikim naporom in z nevarnostjo lastnega življenja, se je vrlim vojakom posrečilo, rešiti samo 6 mož, 5 jih je, kakor znano, utonilo.

* Nabava potrebščin za vojaštvo. C. in kr. intendantca 3. armadnega voja v Gradcu nam naznana, da bo nakupila vojaška uprava od kmetovalcev, domačih trgovcev in zadruženih seno, slamo, drva in premog. Priglasi se sprejemajo: pri vojaškem oskrbovališču v Mariboru do dne 25. avgusta (za vojaštvo v Mariboru in Štrasu); pri okrajnem glavarstvu v Rađgoni do dne 26. avgusta; pri okrajnem glavarstvu v Ptaju do dne 28. avgusta; pri vojaškem filialnem preskrbovališču v Celju do dne 3. septembra; pri občinskem uradu v Slov. Bistrici do dne 4. septembra. Kmetje, ki imajo dovolj sene, staune in urva na prodaj, naj se kar osebno oglasijo pri omenjenih uradih.

* Slovenska kmetijska šola. Na deželni kmetijski šoli v St. Juriju ob južni žel. se zaključi dne 28. t. m., ob 10. uri dopoldne, tekoči desetmesečni tečaj z javno skušnjo. Skušnja naj pokaže vspehe pouka, naj bo pa tudi prisotnim kmetovalcem-gostom poučna. Po možnosti se bodo vrstile pred skušnjo tudi nekatere zanimive demonstracije. Vsakdo, ki se zanima za stvar, je vabljen in dobrodošel! — Ravnateljstvo.

* Tržno poročilo. V avstrijskem notranjem ministru so se vršila zadnji čas pogajanja, ki so imela namen, zopet določiti natančno ceno za raznina zdravila (medikamente), ki se prodajajo v lekarnah. Lastniki lekarn hočejo zopet dvigniti ceno raznim zdravilom. Zastopniki vlade in bolniških blagajn se temu zvišanju cen odločno zoperstavljajo. Lekarnariji smejo zvišati cene le samo nekaterim dišečim zdravilom, katere pa priprosto ljudstvo navadno ne rabi.

— Za slive, katere so po nekaterih krajih Spodnjestajerske letos obilno obrodile, so nastavili lastniki žganjarn, kakor se nam poroča, skrajno ničeteve cene. Po Slovenskih goricah na primer obljudljajo sedaj žganjarski meštarji za štartinjak sliš samo 24 kron. Kakor je posneti iz poročil iz raznih dežel, ni skoro nikjer, ne na Hrvškem, ne v Slavoniji, ne v Bosni mnogo sliš; spomladni mraz jih je uničil. Radi tega je pričakovati, da se bo slive letos še draga plačevalo. — Cene živini so se zopet malo povzidile. Na graškem in dunajskem sejmu je cena volom poskočila za 1–3 K pri 100 kg.

* Slov. čeb. društvo za Spodnje Štajersko. Vsled sklepa pri zadnjem občnem zboru obiščemo vzorno čebelarstvo gosp. Štampfla v Stragojnic pri Pragarskem v nedeljo, 24. avgusta t. l. Od južne strani se vozimo s poštnim vlakom iz Celja ob pol 10. uri predpoldne, iz Grobelnega okoli 10. ure in pridemo na Pragarsko okoli pol 11. ure. Na kolodvoru nas počakajo udeleženci od mariborske in ptujske strani.

Napad na komisarja Skrleca.

Ko se je v pondeljek, dne 18. avgusta, dopolne vratil hrvaški kraljevi komisar baron Skrlec v Zagreb od maše, ki se je služila v stolnici potodom rojstnega dne svetega cesarja, je pred cerkvijo ustretil nanj 23letni delavec Stefan Dojčič iz revolverja in ga lahko ranil na desni roki. Napadalec je prodrl policjski kordon in je iz bližine par korakov izprožil strelo. Rana ni nevarna, krogla niti do kosti ni prišla, ampak je ranila samo meso. Skrleca so odpeljali v bolnišnico, kjer so mu rano izprali in obvezali. Zvečer so komisarja prepeljali na njegovo stanovanje. Zdravnik pravijo, da bo rana v 14 dneh zacetila.

Napadalec Dojčič je po napadu skušal zbežati, a so ga takoj prijeli. Mladi, nepoznani ljudje so pri napadu zavili: „Živila Hrvatska!“ Napadalec, po stanu pleskarski pomočnik, je izpovedal, da je bil delavec v Ameriki, kjer je čital tamоšnje hrvaške liste, ki so pisali, da novi kraljevi komisar Skrlec niti ni več hrvaškega jezika. To ga je tako bolelo, da je sklenil komisarja umoriti.

Nezdravih razmer in pogostih napadov na vladne osebe na Hrvškem so največ krivi Madžari in njih madžaronski hlapci. Madžari hočejo hrvaški narod oropati skoro vseh pravic in ga napraviti za svojega sužnja. Ni torej čuda, če se nepremišljena, vročekrwna mladina uča trenutni strasti in izvrši čine, ki domovini le škodujejo.

Kolera.

Posledica vsake vojske so razne kužne bolezni, posebno kolera. Z Balkana, kjer je sedaj ponehalo krvavo klanje in pokanje pušč in topov, se širi kolero tudi v sosedne dežele. Najboljšo žetev ima seveda kolera krog bivših bojišč, kjer še marsikatero mrtov truplo trohni na prostem. Poročila, ki prihajajo iz Bosne, Hrvškega in Ogrske, pravijo, da je že tuš tam začela kolera neusmiljeno razsajati. V naslednjem podamo brzjavna poročila:

Belgrad, dne 13. avgusta: Ži vracajočimi se vojaškimi četami se razširja po Belgradu in okolici kolera. V zadnjem tednu je na novo obolelo krog 1000 oseb, od teh jih je umrlo 400; število obolelih na deželi je vedno večje, posebno ker prima inkuje zdravnikov.

Sarajevo, dne 13. avgusta: V občini Gornja-Tuzla (Vshodna Bosna), ki šteje krog 1600 prebivalcev in so skoro vsi mohamedanci, je čez 800 ljudi obolelo za kolero. Vsi studenci v okolici so okuženi. Vsak, ki piše vodo iz okuženih studenčev, zbolel na koleri. Vlada je odredila stroge varnostne odredbe. Družine obolelih so popolnoma ločene od drugih ljudi. Okužene studence so zatvorili. Pionirji kopljajo nove studence. Tudi več vasi v okolici Gornje-Tuzle je okuženih.

Zagreb, dne 13. avgusta: V Kotoru v Dalmaciji je obolelo 6 vojakov na kolero. Vojaška oblast je uvedla stroge varnostne odredbe.

Rumunija je zaprla mejo nasproti Ogrskemu, ker razsaja kolera na Ogrskem. V Debrecinu in obolelo 5 oseb za kolero. Iz Budimpešte se pa poroča, da so Rumunci mejo za to zaprli, ker hočejo preprečiti, da svet izve, da razsaja v Rumuniji kolera, vysled ktere je že do dne 8. avgusta obolelo 800 oseb. Več slučajev kolere se je pojavilo tudi v Takinju in Sminhanu na Hrvškem. Na sarajevskem kolodvoru je uvedena stroga preiskovalna služba glede potnikov.

Sarajevo, dne 14. avgusta: Od včeraj naprej v Gornji Tuzli nobena oseba več na novo obolela za kolero. Umrlo pa jih je danes zopet 6. Voda v potokih Jala, Spreca in reki Bosna je okužena. Vas Bokinje, kjer je obolelo do 200 oseb, in Gornja-Tuzla, sta strogo izolirani (zapreti).

Sarajevo, dne 16. avgusta: Kolera se zelo razširja. Tudi v zvorniškem okraju kolera napreduje. V Bosanskem Brodu se potniki preiskujejo. Pojavil se tudi pegasti tifus (legar).

Sarajevo, dne 17. avgusta: Mestni okoliš Brčko in 10 kilometrov oddaljena vas Ostra Luka sta od kolere okužena. V Ostri Luki so za kolero umrle 4 osebe. V Hanu Bulatovi je za kolero zbolelo 6 oseb, ena je umrla. V okolici Gornje Tuzle sta se zopet že pojavila dva slučaja, eden s smrtnim izidom.

Zagreb, dne 17. avgusta: V Prugah pri Zemunu je devetletna deklica obolela na kolero, za njo pa še štiri druge osebe. V Martincih pri Mitrovici sta oboleli dve osebi. V Novem Sadu na Ogrskem se je pojavil en slučaj kolere.

Bukarešta, dne 17. avgusta: Kolera se zelo razširja. Dozdaj je nad 1000 oseb umrlo.

Otvoritev novega dravskega mostu.

Maribor, dne 20. avgusta 1913.

Odpolanc Slovenske Kmečke Zveze je izvedel včeraj od voditelja c. kr. okrajnega glavarstva glede otvoritve novega mostu sledeče: Slovenske zastave smejo posestnikih hiš slobodno razobesiti. Ce se bo pa od strani policije ali mestnega urada dela lo kake zaprake glede razobesanja slovenskih zastav, naj se vsak takoj pritoži na okrajno glavarstvo, ker je od više politične oblasti na ročeno mestnemu uradu, naj se slovenskim zastavam na hišah ne dela nobenih zaprek. Mestni magistrat bo baje nošnjo slovenskih in nemških znakov sploh prepovedal. Življoklicev samoumevnopne seme in nemorenihče prepovedati. Preskrbljen bo ob oblasti na vse strani za varnost Slovencev.

To je sporilo glavarstva, kojega priobčujemo. Vsekako pa svetujemo, da se Slovenci strogemu vsakih izzivanj in izgreškov. Tudi napram nemškim izzivačem se vedimo strogemu mirno in previdno.

Pokažimo, da smo izobražen narod! Načrtno voda Friček se pripelje s posebnim dvornim vlakom ob 2. uri 6 minut s Koroškega na glavni kolodvor. Tam bo čakal župan, okrajni glavar in poveljnik mariborske garnizije s častno stotnijo 26. pešpolka. S kolodvora se odpelje nadvojvoda v avtomobilu cesarskega namestnika naravnost skozi Tegethoffovo, Grajsko in Gosposko ulico na slavnostni prostor. Most, kakor tudi del starega in novega Glavnega trga bo do konca otvoritvene slavnosti za drugo občinstvo zaprt. Vstop bo dovoljen le povabljenim gostom, ki se izkažejo s posebnimi vstopnicami. Večji del starega in novega Glavnega trga pa bo dostopen za občinstvo. Pred slavnostnim prostorom bo skrbel za red močan oddelek policije, žandarmerije in vojaštva. Na slavnostnem prostoru, v bližini Theresienhofa, bo postavljen „cesarski paviljon“ za nadvojvođo. Blagoslovitev mostu bo izvršil ob obilni assistenci ekselenc mil. g. knezoškof dr. M. Napotnik. Ceremonije bodo trajale 20 minut. Pred blagoslovitvijo bo župan pozdravil nadvojvodo. Po blagoslovitvi pa bo pozdravil cesarjevega zastopnika okrajni glavar. Na to si bodo gostje ogledali še novi most. Po tem pa bo nadvojvoda nekatere udeležence nagovoril. Ko je vse končano, se bo nadvojvoda odpeljal z avtomobilom v hotel „Mohr“ v Gosposki ulici. Ali bo ostal v Mariboru, ali se bo odpeljal še v Grádec, še do zdaj ni odločeno.

Slovenci se zbiramo na dveh prostorih: ena skupina pri kolodvoru, druga pa pri Cirilovitiskarni. Najpozneje ob pol dveh popoldne moramo biti v svinjavem mestu.

Mariborski okraj.

m Maribor. V pondeljek smo v Mariboru slovensko obhajali cesarjev rojstni dan. Ob 9. uri je bral prevzv. g. knezoškof v stolnici slovenske sv. mašo, kateri so prisostvovali predstojniki raznih uradov in mnogo ljudstva. Nemci so razobesili le malo zastav.

m Maribor. Umrl je v Mariboru dne 16. avg. učitelj g. Franjo Horvat. Služboval je v Ptiju, v Makolah in v Rečici ob Savinji, zadnja leta pa na Ponikvi ob juž. žel. Pogreb je bil dne 18. t. m. N. v m. p.!

m Sv. Magdalena v Mariboru. Na začnjem zborovanju naše podružnice „Slovenske Straže“ je bilo v društveni sobi zbranih nad 80 ljudi. Gospod poslanec dr. Anton Korošec je domače in zabavno govoril o vprašanju: Ali more katoličani biti socialdemokrat? Iz negovega govora so poslušalci lahko videli, da ne more. Ce se jim kdo vendar pridruži, je, ali malovreden krščan, an pa ne ve, kaj je socialdemokracija in kako smrtnosvražna je katoliški veri. Gospodu poslancu hvala! Magdalenski Slovenci, mi pa hočemo stanovitno in vneto pridobivati novih udov za naše „Slovensko Stražo.“ Naše geslo je: Proč z brezdomovinsko in protiversko rudečkarijo, mi smo in ostanemo verni in zavedni Slovenci!

m Kamnica. Prav lepo veselico nam je priredila naša mladina dne 10. t. m. Ce prav smo imeli veliko sitnosti in neprijetnosti zavoljo nekaterih švigašvagov, katerih je v tej predmestni župniji še vse polno, celo med mladino, se je vendar vsa prireditve prav dobro obnesla. Pri nobeni prireditvi še nismo imeli toliko občinstva. Pošteno kamniško ljudstvo se je začelo zelo zanimati za nedolžno slovensko petje in poštene slovenske igre. Žalibog, da nimamo pripravnih prostorov za naše prireditve, ker je vse v rokah naših nasprotnikov, katere nemški mestjani na vso moč podpirajo. Slovenci pa zastonj čakamo pomoci od mestnih Slovencev, ker liberalci sploh nič ne storijo in se nič ne zmenijo za okoliške Slovence, naša stranka pa vsega ne zmora in nima začestnih sredstev. Sicer pa nas naša osrednja organizacija v našem boju krepko podpira.

m Sv. Marjeta ob Pesnici. Poročil se je pred kratkim tukajšnji rojak gospod Adolf Lampl, oskrbnik v Vipolžah pri Gorici, z gospodično Lenčko Haščinger, c. kr. poštno upraviteljico v Vinici na Hrvatskem. Načrtnemu paru obilo sreče!

m St. Ilj v Slov. gor. V nedeljo, dne 17. avg., se je vršila pri nas ob obilni udeležbi veteranska veselica, ki je splošno lepo izpadla. Dopoldne je v cerkvi govoril dosluženim vojakom domači c. g. župnik Vračko. Glede izvencerkvene prireditve pa so zavedni veterani zmajali z glavami rači neumestnih nemških besed in nemškega petja, kar je bilo popolnoma nepotrebitno.

m Marija Snežna na Veliki. Pred kratkim se je vršil pri nas živinski sejem. Nekemu službojočemu c. kr. orožniku ni bil čisto po volji pravilno, a od neke obmejne narodne občine slovenski izpolnjeni živinski potni list. Vsiljuje se nam vprašanje: ali naj vse naše občine zaradi c. kr. orožnikov začnejo nemškutariti, ali pa naj se nemškotutečim možem postaviti po potrebi pove, da je tudi naš slovenski jezik enakopraven nemškemu ter da si ne damo nikjer kramati jezikovnih pravic, najmanje pa še od c. kr. varnostnih oseb.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Dr. Gorišek je zoper na delu. V „Narodnem Listu“ od zadnjega tečna se spravi najprej nad svojega starega prijatelja poslance Roškarja ter mu zoper in zoper očita dijete,

kakor da bi jih liberalni poslane, v slučaju, da je kje izvoljen, ne dobival. Sicer pa bodimo odkritosčni. Dr. Gorišek, ki je prišel k nam brez lastnega denarja, se sedaj ponaša s premoženjem — to so dñejetje, ki mu jih morajo plačevati ubogi kmetje našega okraja. Drugi napad velja seveda duhovnikom. Brez imena osebe in kraja pripoveduje zgodbo o duhovniku spovedniku ter vplete tudi to blago opazko, da še njemu, dr. Gorišku, ni znano, da bi bil kedaj prošil kak duhovnik užaljenega moža za odpuščanje, če mu je zlorabil ženo. Duhovščina se bo za ta napad vedela liberalnemu advokatu primerno zahvaliti. In tretji napad je zoper na Roškarja in ker je pri dr. Gorišku denar jedna največjih misli, zoper kvasi o dijetah.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Na rojstni dan cesarjev so začeli Nemci med slovesno službo božjo naenkrat nemški peti, tako da jih je moral g. župnik pollicati k redu. Vse se je zgražalo nad nemškim postopanjem.

m Sv. Marieta na Dravskem polju. Občinske volitve so se pri nas končale z izvrstnim uspehom Slovenske Kmečke Zveze. Pripomogli so k temu krščansko misleči možje. Sami pridni in pošteni možje so bili izvoljeni. V prvem razred so prišli: Stef. Cafuta, Matija Gojčič, Anton Fišer, Franc Grajš; v drugem razred: Tomaž Žunkovič, Miha Žunkovič, Franc Sagadin, Janez Pesek; v tretjem razred: Andrej Kirbiš, Anton Ules, Mihail Pesek, Andrej Ekart. Namestniki so: Anton Lončarič, Franc Premzl, Anton Žunkovič, Jožef Toličič, Mihail Lešnik in A. Ekart. Nasprotniki so vsled tega silno poparjeni in govorijo, da bodo vložili ugovor. Mi jim pa mirno povemo na uho, da se ne bojimo, ne ugovora, ne njih. Ce pridemo usočno drugič na volišče, zagotovimo jih, da bodo volitve istega izida kot tokrat. Naše polje je naše in ljudstvo je naše!

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo, 17. avgusta, ob 12. uri 35 minut, se je tukaj slišal in pa čutil močen, pet sekund trajajoč potresni sunek, ki ga je spremljalo voto podzemeljsko bobnenje; v nadstropnih sobah so se tresle in žvenketale šipe. Je-lj bil sunek od juga proti severu, ali od izhoda proti zahodu, ali narobe, se ni moglo načančno spoznati.

m Črešnjevec. Na cesarjev rojstni dan se je poročila krčmarica gospodična Lízika Kapun z gosp. Janezom Polšak iz Pragerskega. Hiša ostane narodna. Čestitamo!

m Podružnica Slov. Straže za sodniški okraj Sv. Lenart v Slov. gor. Še zoper so se vrsi v nedeljo dne 24. avgusta t. l. ob 3. uri popold. v dvorani ge. Arnuž s sledenim vsporedom: 1. Telovadba, 2. „Jankovo življenje“, tridejanka. 3. Petje, deklamacije. Vstopnina: Sedeži 1 K, galeriji 40 v, stojšči 40 vin. Cisti dobitek je namenjen za šolsko hujinjo itd. Preplačila se hvalječno sprejemajo. Kdor se odzove gornjemu povabilu, ne podpira samo ubog deco, ampak jo tudi varuje sovražnih kremljev, kateri hočejo duševno uničiti vse, kar slovensko govor, čuti in misli. Da ti kremlji segajo že tudi v cerkev, kakor smo 18. avgusta t. 1. žalibog že drugorakt doživeli. Ali smo Slovenci res nadar brez vseh pravic, brez vladnih prijateljev, samo narod dolžnosti, katerega se sme motiti celo pri službi božji v cerkvi. Pokazimo 24. avgusta, da iz našega osobojamo nečuvano dejanje naših narodnih nasprotnikov. Pokazimo, da stojimo kakor skal za svojim c. g. župnikom, katerega odločno in taktno postopanje, katero je zabranilo, da otroško navdušenje za presvetlega cesarja ni trpel znatno škodo, zasluži popolno priznanje in najtoplješčo zahvalo.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Solarska prireditve petrazredne slov. šole se vrši v nedeljo dne 24. avgusta t. l. ob 3. uri popold. v dvorani ge. Arnuž s sledenim vsporedom: 1. Telovadba, 2. „Jankovo življenje“, tridejanka. 3. Petje, deklamacije. Vstopnina: Sedeži 1 K, galeriji 40 v, stojšči 40 vin. Cisti dobitek je namenjen za šolsko hujinjo itd. Preplačila se hvalječno sprejemajo. Kdor se odzove gornjemu povabilu, ne podpira samo ubog deco, ampak jo tudi varuje sovražnih kremljev, kateri hočejo duševno uničiti vse, kar slovensko govor, čuti in misli. Da ti kremlji segajo že tudi v cerkev, kakor smo 18. avgusta t. 1. žalibog že drugorakt doživeli. Ali smo Slovenci res nadar brez vseh pravic, brez vladnih prijateljev, samo narod dolžnosti, katerega se sme motiti celo pri službi božji v cerkvi. Pokazimo 24. avgusta, da iz našega osobojamo nečuvano dejanje naših narodnih nasprotnikov. Pokazimo, da stojimo kakor skal za svojim c. g. župnikom, katerega odločno in taktno postopanje, katero je zabranilo, da otroško navdušenje za presvetlega cesarja ni trpel znatno škodo, zasluži popolno priznanje in najtoplješčo zahvalo.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Na gostiji Andreja Bračko so gostje davorovali za Slov. Stražo K 12:10. Hvala za požrtvovalnost! Slovenci pri vsaki priliki se spominjajo Slov. Straže.

m Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo, 24. avgusta po večernicah, društveno veselico z uprizoritivno igro „Ljubezen Marijinega otroka“, tamburjem in petjem. K obilni udeležbi vabimo.

m Slov. Bistrica. Slov. kat. izobraževalno društvo v Slov. Bistrici priredi v nedeljo, dne 24. t. m. popoldne po večernicah, v prostorih hotela „Avristrija“ veliko Konstantinovo slavnost z veliko narodno veselico z zelo zanimivim vsporedom. Ker je namenjen prebitek Slovenski Straži, naj vsi Slovenci slovenjbistriške dekanije pohite na to velezaničivo slavnost.

m Črešnjevec. Na veseli gostiji Kapun-Polšak se je nabralo za dijisko kuhinjo v Mariboru K 22:27. Hvala.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Slovensko liberalno učiteljstvo je po društvu Solska Matica izdalо knjigo „Domoznanstveni pouk v ljudski šoli“, ki bi naj bil nekak vzor za vse šole. V tej knjigi se na grdu in nesramen način žali naše poštene Poljance. Vzorna knjiga za liberalno učiteljstvo namreč piše: „Naravi so vsi Poljanci iste. Fantje se žal zelo radi pretepajo. V nedeljo ima vsak fant nož za sašami, na klobuku pa krivec. V krčmi se skregajo za vsako malenkost. Divje veseli potegnejo vsak svoj nož izza sar ter se koljejo.“ Tačko piše liberalno učiteljstvo in hoče, da se na vseh šolah učijo otroci o naših Poljancih take nesramne laži. V vsaki šoli se torej naj otroci učijo, da so zavedni in poštene slovenski Poljanci sami divji, surovi ljudje in ubijalec. Liberalno učiteljstvo bo kmalu zoper pri Poljancih beračilo glasove za Ploja ali pa koga drugega, in takrat se naj Poljanci spomnijo — svojih prijateljev!

p Ptuj. Že delj časa smo si slovenski delavci v Ptiju in okolici že zeleli svojo lastno strokovno orga-

nizacijo. Mi delavci, ki hočemo ostati zvesti svoji veri in narodu, ne maramo ne za brezverske socialne demokrate, ne za breznačajne nemškutarje, pa tudi za hinavske liberalce ne. Jugoslovanska Strokovna Zveza v Ljubljani nam je šla na roko in tako smo se zbrali v lepem številu dne 15. avgusta h zaupnemu shodu. Bilo nas je krog 60. O pomenu in ciljih Jugoslovanske Strokovne Zveze je govoril predsednik štajerskega okrožja Franjo Žebot iz Maribora. Med zborovalci je bilo veliko zanimanje za J. S. Z. Sklenilo se je ustanoviti meseca / septembra samostojno skupino. Priglasilo se je že toliko članov, da se smatra skupino kot ustanovljeno. Ude sprejemata in dajeta pojasnila zaupnika J. S. Z. Fr. Ver in Franc Ribič, oba zidarja v Krčevini. Skupina bo začela poslovanje z dnem ustanovitve.

p Ptuj. V četrtek, dne 14. t. m., se je v našem mestu otvorila na pošti telefonska govorilnica. Zvezana je z osrednjim omrežjem v Mariboru. Telefonsko progno bodo baje podaljšali čez Ormož v Sredisč.

p Vurberg. (Občinske volitve.) Dne 7. avgusta smo imeli občinske volitve. Biti bi morale že lani ob tem času, a ker ni reklamacijska komisija radi volilnega imenika ugodila našim štajerčjanjem pod vodstvom Leop. Horvata, so ti rekurirali na c. kr. okrajno glavarstvo. Tu so propadli. Rekurirali so na deželnega odbora, kjer so zoper propadli. Vsi ti rekurzi so začeli volitev za celo leto. No in letos, kakor hitro se je izvedelo, da se bližajo občinske volitve, so že začeli kričati, da se mora prevrniti ves občinski odbor. Agitirali so, kar so mogli, in širili neresnice proti našim možem. Stari Vilčnik iz Grajene je iz osebnega nasprotstva do svojega soseda prestopil v nasprotni tabor, vozil se je okrog, dajal za pijačo in je preročoval, da bodo zmagali v vseh treh razredih. Prav posebno so se odlikovali zadnji večer in zadnjo noč. Od hiše do hiše so popisovali glasovnike našim ljudem. Toda vkljub temu so spoznali, da jih žito ne bo šlo v klasje, vrgli so puško v koruzo — sklenili so, da se volitve ne udeležijo, zraven pa bodo napravili veliko lumparijo. Zutraj na vse zgodaj na dan volitve so hodili okrog in lagali, da ne bo volitev. Vsled tega je tudi naših volilcev ostalo veliko doma. Ko se je imela volitev začeti, sta prišla pa člana komisije nasprotne stranke, Zelenik in Dolnišek, le zmedo delat in komandirat. Toda mi jima povemo, da njune komande prav nič ne potrebuje. Vkljub temu so kandidatje Slovenske Kmečke Zveze dobili v tretjem razredu 86–88 glasov. Stajerčjanec Domiter, katerega mislijo nasprotniki voliti za župana, je dobil le 15 glasov. Ta Domiter je največji nasprotnik g. župnika v faru. Nagnal bi jih takoj iz župnine, ce vi to mogel. V drugem razredu so dobili kandidatje Kmečke Zveze po 30 glasov, v prvem, kadar je le 18 volilcev, pa 8 glasov. Tudi v teh dveh razredih je ostalo več naših volilcev doma. In tako smo zmagali z vsemi 18 kandidatih in 9 namestniki. Slava vsem vrlim možem!

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 7. avgusta smo spremljali k večnemu počitku v spremstvu njenih sorodnikov č. g. Vodošeka, župnika pri Sv. Bolzenku v Slov. gor., in g. Baumana iz Vrat na Koroškem blago kmetico Terezijo Žunkovič iz Župečje vasi. N. v m. p.!

p Leskovec. Že od nekdaj se na prijaznem griču Sv. Avguština na angelsko nedeljo obhaja prav slovensko god tega svetnika. Velike množice od blizu indaleč prihajajo sem, da se v dušnih in telesnih potreblah priporočajo sv. Avguština; pa tudi, da se veselijo na prekrasnem razgledu po lepih Halozah. — Vsem tem ljubiteljem avguštinskega romanja se tem potom naznanja, da bo tudi letos na angelsko nedeljo na tem strmem griču veliki cerkvni shod. Že v soboto boste se služili dve sv. maši in sicer ob 9. in pol 10. uri. V soboto popoldne ob štirih se začne spovedovati. Ob 6. uri je hrvaška pridiga, potem pa večernice. V nedeljo bodo sv. maše ob 7., pol 9. in ob 10. uri.

p Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Pri nas je bila dne 9. avgusta ob 7. uri zvečer huda nevihta in je toča čez polovico pridelkov pobila. Najbolj prizadeti so sledenči kraji: Dragovci, Juršinski vrh, Vodol, Oblačak, Revenjak, Rotman, Vinšak in del Kukave, a voča je že prej celo Pesniško dolino poplavila, zblatila in uničila otavo.

p Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnja dekliska Marijina družba je priredila v nedeljo, dne 10 avg., gledališko predstavo „Svojeglavna Minka.“ Dekleta so svoje vloge prav izvrstno rešile. Iz obrazza udeležencev, katerega je bilo veliko število, kakor šnega se nismo nadejali, se je brala splošna zadovoljnost. Kličemo vam: Le krepko naprej! Priredite še večkrat kaj takega!

p Sredisč. Zaradi znane razdaljive in brezimne dopisnice, ki je bila vposljana zoper našega bivšega č. g. kaplana M. Krajnca v njegov domači kraj, dobil je naš slavni liberalni organist g. Fr. Panič po večkratni obravnavi pri mariborski sodnji dne 14. t. m. zasluženo plačilo. Obsojen je namreč na 14 dni zapora in povrnitev vseh precej naraslih stroškov. Tukaj se je uresničil pregovor: Kdor drugemu j

p Središče. Umrl je najstarejši tukajšnji tržan Tomaž Borko, po domače Markovič. Star je bil 88 let.

p Sv. Lovrenc na Dr. polju. Na primiciji č. g. Ant. Peršuh v Gor. Pleterjah se je nabralo prvi večer z licitacijo žepne ure za domačo požarno brambo 42 K; drugi večer z licitacijo roba 50 krov za Slov. Stražo in tretji večer z licitacijo torte 26 K za dijaško kuhinjo v Maribor. Uro in robec je daroval v navedene namene tukajšnji rojak p. Janez Šterbak iz Dunaja. Prisršna zahvala preblagemu gospodu darovatelju in vsem res izredno požrtvovalnim gostom! Bog plačaj!

p Sv. Trojica v Halozah. Na angeljsko nedeljo, dne 31. avgusta imata Dekliška zveza po večernicah područni shod. Članice in za vse dobro vneta dekleta, v obče vsi naši prijatelji in somišljeniki, prideite v najobilnejšem številu.

p Ormož. V drugi polovici septembra se vrši na vrtu Ormožke posojilnice velik shod in zborovanje mladeničev celega dekanjskega okrožja. Popoldne po večernicah pa ravnotem veselica in velika ljudska slavnost spojena z govorji, deklamacijami, gledališko predstavo, petjem, srečelovom, telovadbo itd. Sodelujejo mladenički zvezek dekanjskega okrožja. Katoliški starši, ki Vam leži prihodnost Vaše mladine na srcu, udeležite se to slavnosti! Mladeniči in mladenke, agitirajmo za obilno udeležbo. Pokažimo, da se naše organizacije zavajajo naloge za obrambo in obstanek naše sv. vere in slov. narodnosti. Torej na veselo in mnogočetinstveno svodenje v Ormožu vabi odbor Mladeničkih zvezek dekanjskega okrožja.

p Dekleta velikonečelske dekanije, pozor! Dne 7. sept. se vrši v Središču velik dekanjski shod Dekliških Zvez. Dekleta pripravljajte se sed žal, ter se udeležite v obilnem številu tega shoda ob vseh Zvez naših dekanije. Od vsake Zvezce naj se pripravi tudi po ena ali več govornic. Vspored in kar še bo potrebno se naznani ob pravem času.

Ljutomerski okraj.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 24. avg. bo primiciral vlč. g. Andrej Klobasa. Pridiguje mu vlč. g. Anton Bolkovič, župnik v Artičah.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 6. avgusta smo položili v hladni grob Frančiško Pučko, kmetico v Kraljevcih in teto vlč. g. Antona Bolkoviča, župnika v Artičah. Kako zelo je bila spoštovana, je pa dokaz njen časten pogreb. Lahka ji zemljica!

I Gor. Radgona. Mladenička zveza v Gor. Radgoni priredi v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. povodom 10 letnice svojega obstanka veliko mladinsko slavnost. Vspored: Ob 9. uri predpoldan v cerkvi slovesna služba božja; med katero bo skupno sv. obhajilo mladeničev. Tako po službi božji bo zborovanje na vrtu gostilne g. A. Kampuš (prej Osojniki) v Gor. Radgoni. Govorit pride vlč. g. dr. Korosec. Po večernicah bo veselica v gori omenjenem vrtu, pri kateri se bo igrala šaloigra „Skripen zaklad“ ter en šaljiv nastop. Vmes bo petje tamburjanje itd. Pri prosti zabavi šaljiva pošta, konfeti, petje in tamburjanje. Vstopina k veselicu 30 vin, za osebo. Mladeniči od blizu in daleč pridejo v obilnem številu!

I Kmet. pôdržnica v Vučji vasi priredi v nedeljo 24. avgusta popoldne ob 2. uri v soli zborovanje, na katerem govoriti tajnik c. kr. kmet. družbe g. Fr. Holz o koristi zlaganja zemljišč in o postopanju pri napovedi za dohodniški davek.

I Ma Nedelja. Katoliško izobraževalno društvo pri Mali Nedelji priredi dne 24. avgusta ob 3. uri popoldne veselico v gostilni gospoda Kosi. Igrala se bo igra v petih dejanjih s petjem. Svirala bo godba na pihali. Domačini in sosedje, uljudno vabljeni. Posebna vabila se ne bodo pošiljala.

Slovenjgraški okraj.

S Razbor pri Slovenjgradcu. Tukajšnje slovenske kat. Izobraževalno društvo je v nedeljo, dne 3. avg. ponovilo igri: „Kazen ne izostane“ in „Pri gospodi.“ Udeležba je bila velika, akoravno so se nekateri nasproti proti naši prireditvi silno repenčili. Že starši nasproti proti našega Izobraževalnega društva Miha je z vso silo delal na to, da bi obisk kolikor mogoče omejil. Tudi neka druga oseba nam silno nasprotuje (ime za danes zamolčimo). Svetujemo ji pa, da naj svoje dolžnosti boljše opravlja, nas pa v miru pusti, ter naj ne postavlja kat. izobraževalnega društva takoj v brezversko luč, kakor je to storil zadnjič ob ponavljanju iger.

S Ribnica na Pohorju. V nedeljo, dne 17. t. m. ob 12.32 uri popoldne, smo začutili v Ribnici lahek potres v smeri od juga proti severu.

S Ribnica na Pohorju. Dne 13. t. m. smo spremili k večnemu počitku gospo Kristino Grubelnik, hčerkko uglednega posestnika g. Jakoba Verdnik iz Št. Janža pri Vuzenici. Komaj leto dni je preteklo od tega, kar je sledila ljubljenemu ženini na novi dom; komaj je začela tam razvijati svoje plodonosno delo kot mlaada — dvajsetletna — gospodinja; komaj so spoznali sosedi in znanci njeno plemenito in usmiljeno srce; komaj se je zavedača čuta srečne mame — že je pristopila k bolniški postelji kruta bela žena in ugasnila mlademu nadepolnemu bitju življensko luč. Le prehitro se je uresničila njena bridka slutnja, da jih ni odmerjeno mnogo let na strani ljubeznjivega moža. Veličastno spremstvo k odprttemu grobu je dovolj jasno pričelo, da si je v kratki dobi enega leta tuđi v novi domovini znala pridobiti vsestransko naklonjenost. In ko so njeno truplo izročili hladni zemlji, se je gospod župnik v ginljivih besedah poslovil od ljubezne rajne. Naj ji bo blag spomin! Naj v miru počiva!

S Martino pri Velenju. Naša Dekliška zveza priredi v nedeljo, 24. t. m. v prostorij Društvenega doma Konstantinovo slavnost z govorom in igro „Marijin otrok sem“. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

S Sv. Uršula na Plešivcu. V nedeljo, dne 24. avgusta se vrši izlet Štajerskega okrožja J. S. Z. k Sv. Uršuli s sledčim vspredom: skupni odhod iz Saleške doline ob 8. uri zjutraj v soboto, dne 23. avgusta, prihod na goro popoldne ob 4. uri. Nato je takoj skupno zaupno zborovanje J. S. Z. v župnišču. Nato sledi večerna služba božja. Drugo jutro ob 6. uri sv. opravilo in nato takoj zunaj na prostem splošno zborovanje J. S. Z. Pridite delavci tudi od sosednjih krajev.

Konjiški okraj.

K Loče. Zadnjo nedeljo okoli poldvanjstih, ko še ljudje niso prišli iz cerkve, je na vasi zadonela godba. „Komendja bo“, je zavilo par porednih šolarčkov. Bila pa je ta dan veselica ločnih, seveda nemških ognjegascov. In kaj se je zgodilo? Nič po-

sebnega. Oštirji Balant, Kračun pa Esih, so iztocili precej piva, štacunar Flik se je malo pobahal kot fajferberhaupman, nekaj deklic kratkokrilk je proda jalo po vasi tiste plave nemške rože, ki drugače pačijo setve na njivi, nemški ognjegasci so pridno gassili svojo žejo, bližnji in daljni gostje so pili in prodajali zizala, in kadar je navdušenje prikipelo do vrha, je vse vprek vpilo „hajl“ kakor žrjavli hripavi, šmarski muzikantje so pa mučili trompete in tolki po bobnu. Vse to do pozne noči in seveda vse zaradi — nemščine. No, no! Kaj novega se ni prijetilo?

K Spalatu priredi v nedeljo dne 31. avgusta ob 3. uri poponjiška podružnica čebelarskega društva poučno predavanje o čebelarju. Predaval bo g. čebelarski potovalni učitelj Juranič. Pridite!

Celjski okraj.

C Celje. Pisali ste, da bo v Mariboru začel izhajati slovenski list, ki ga bodo izdajali staro- in mladoliberalni advokatje. Vest je resnična. Priprave vodita dr. Rosina in dr. Kukovec. Nekatere posojilnice so pridobljene, da bodo prispevale vsakolete primanjkljaje. List bo izhajal dva- ali trikrat na teden. Za glavnega urednika hočajo pridobiti vpoko nega župnika g. Segula na Pragerskem. Izhajati začne z mesecem oktobrom. — Dostavek uredništva: V Mariboru se drži v liberalnih krogih o tem podjetju stroga tajnost, tako da iz lastne vednosti ne moremo ničesar poročati.

C Celje. Za tretje porotno zasedanje pri tukajšnji okrožni sodniji, ki se začne dne 15. septembra, so bili izzrebari sledči porotniki: Jakob Pevec, posestnik v St. Lovrencu; Lovro Schmidt, posestnik pri Sv. Duhu; Julij Žigan, trgovec na Polzeli; M. Janežič, veleposestnik v Župelevcu; Anton Cvetko, veleposestnik v Podčetrktu; Ivan Schöndorfer, župan v staremtrgu; Josip Graseli, trgovec pri Sv. Jakobu; Ivan Malus, veleposestnik v Gornji Sušici; Lavor Slav Apat, trgovec v Kapli; Janez Stancer, pos. na Vranskem; Adolf Zöchling, gostilničar v Gaberju pri Celju; Rajmund Hofbauer, lesotrezec v Vitanju; Franc Plevčak, gostilničar v Gaberju; I. Kunst, gostilničar v Gotovljah; Franc Simončič, posestnik v Sevnici; Dominik Torej, poslovodja v Loki; Hugo pl. Bien, veleposestnik v Rakovljah; Pavel Kladenšek, lastnik opekarne v Celju; Josip Golec, veleposestnik v Polju; Alojz Šribar, gostilničar v Dobrteški vasi; Martin Vrečko, posestnik v okolici Vojnik; Anton Goršek, posestnik v Gotovljah; Anton Cizej, posestnik v Prekopah; Josip Govedič, trgovec na Vranskem; Josip Vouk, trgovec v Vernici; Iv. Körber, klepar v Celju; Andrej Antloga, župan v Gotovljah; Ivan Čas, veleposestnik v Stražah; Ignac Moser, gostilničar na Zidanem Mostu; Josip Eichholzer, mesar v Slovenjgradcu; Josip Demšič, trgovec v Velenju; Ludovik Playčak, trgovec na Taboru; Karol Janič, trgovec v Žalcu; Anton Turnšek, trgovec v Rečici; Franc Urh, trgovec v Celju; kot nadomestni porotniki pa: Jakob Gajšek, gostilničar v celjski okolici; Anton Kapla, sedlar v Celju; Ant. Cvenkl, trgovec v Dobrteški vasi; Ivan Rižner, poslovodja v Celju; Josip Jošt, posestnik v Lipovcu; Franc Vršič, kancelist v bolnišnici v Celju; Konrad Himmer, posestnik v Celju; Jakob Kožuh, posestnik v Pristovi; Ivan Spes, posestnik pri Sv. Miklavžu.

C Hmelj. Savinjska dolina, dne 17. avg. 1913: Golding se obira v polnem teku. Bernja bo slabješa, kakor smo se načeljali. Poročila iz Žalca so imela že pač prav, ko se je poročalo, da se ga bo vobče nabralo samo 60% proti lanski bernji. V nekaterih leghih hmelj že zelo rujavkast postaja. Torej je treba, da se prej kot mogoče obere. Prve prodaje so imele ceno 360 do 410 K za 100 kg. Ali bodo cene višje ali nižje, je še vedno očitno, ali bo vreme ugodno ali ne. Pozni hmelj se le počasi razvija in se ga bo udi najbrž manj nabralo, kakor lani. Svetovna poročila so se že začela ukvarjati z računom, koliko se bo hmelja po svetu pridelalo in so sledeča: Bernja leta 1912 je znašala 1,850.000 do 1,900.000 meterskih stotov. Po današnjem stanju bi se ga letos pridelalo 1,200.000 do 1,400.000 meterskih stotov in ker se ga letno rabi 1,650.000 do 1,750.000 meterskih stotov, se bo moral primanjkljaj pokrivati iz starih letnikov. Hmelj je rastlina, ki hmeljarja posebno pri prodaži vedno velikokrat vara. Nadejati bi se bilo pač za govor, da se bodo zgoraj imenovane cene držale, čeprav so še te cene v primeri proti letošnji bernji prenizke, pa se mora vpoštevati, da pivovarnarji, namesto da bi ga kupili po 100 ali 500 in še več vreč naenkrat, pa ga kupujejo po 15 do 20 vreč in to pristiski cene nižje. Potem je pa še tudi obče pomanjkanje denarja po svetu in to tudi uplija kolikor toliko pri hmeljski kupčiji. — Florijan Rak.

C Zalec. Lepo zabavo nam je priredilo naše Izobraževalno društvo dne 17. avgusta. Bila je skoraj drzna misel v času, ko vsa Savinjska dolina misli že samo na hmelj, prirediti gledališko igro z govorom. Bali smo se v resnici, da ne bo posebno mnogo ljudi prišlo gledati in poslušati. Hvala Bogu, da smo se zmotili v tem oziru. Ime g. govornika in narodne noše v igri sta bila vzroka, da je prišlo občinstva več kot kedaj. Obširni prostori Nidorferjevi so bili kmalu premajhni. Vlč. g. dr. Hohnjec je v prav zanimivi obliki govoril o izobraževalnem delu v društvi, o pomenu narodnih noš ter o nalogah društva v obrambnem oziru. Pod izkušenim vodstvom g. Zupanca je mešani pevski zbor zapel nekaj lepih pesmi, slišali smo majhne deklamatorice prednašati pesmi

razne vsebine ter občudovali krasne narodne noše v gledališki igri, ki je kakor po vsebinu tako po vprizoritvi vzbudila živalno poohalo.

C Griže. V nedeljo, dne 17. avgusta, zjutraj po ranem sv. opravilu, se je vršil shod J. S. Z. za rudarje pri g. županu Pikelnu, ki je lepo uspel. Delavški organizator Vekoslav Zajc nam je v svojem enournem govoru razvijal praktični pomen jamskih razmer, da se čim preje odpravijo razne delavske krivice, ki se gode v jami. Neusmiljeno je udaril po rudeci socijalni demokraciji in ožigosal nje podlo obrekovanje v listu „Rudar“, ki je zadnji čas sramoval J. S. Z. in njene člane. Da pa bo pri nas rodila J. S. Z. lepe vspene, je dokaz to, da je število socijal-demokratske organizacije padlo tako nizko, da jih je že samo pet socijalnih demokratov, vsi drugi pa so vstopili v J. S. Z. Upamo, da bomo kmalu dosegli pri naši J. S. Z. število 100.

C Vojsnik. Nemški trgovec Henrik Primus v Arclinu pri Vojsniku je prodal svojo trgovino in gostilno slovenskemu trgovcu Delakordu iz St. Janža na Peči.

C Vojsnik. Kinč vojniške fare, zlasti trga, se sme imenovati cerkev Device Marije na 140 metrov visokem griču. Nje začetek ni znan; cesar Jožef II. jo je kot tretjo tukajšnjo cerkev dal deloma podreti, a 30 let pozneje, okoli leta 1820, so jo tržani zopet postavili in tako je danes pri večkratnem in skrbnem popravilu ostala ter se je v njej ob Marijinih praznih božja služba opravljala. Zaradi njene visokosti je vidna daleč na okoli in popotnik, prišedši iz Celja, jo kmalu zagleda. Krasen je razgled od teles cerkve tje do Celja, do Solčavskih planin ter do gore Sv. Uršule itd. Stopnice pa so bile od druge ali srednje cerkve Sv. Florijana do Marije Device prej bolj za silo in nekoliko težavne; zato so tržani ki se za to cerkev posebno potegujejo, poskrbeli, da so se napravile nove, primerne in krasne stopnice z 257 stopinjam in cementa. Prvo skrb za to lepo in bogoslužno podjetje sta prevzela dva tržana, gospoda Ignac Jekl in Franc Kociper kot cerkvena ključarja, ki sta po fari za denar prosila in zbirala, pa tudi pri drugih darežljivih rokah potrka. Tretji sotrudnik je bil zidarski podjetnik g. Gorogranc, ki je razun vodstva tega dela še tudi z denarji mnogo pripomogel. Četrti se mora imenovati častivredna duhovščina, zlasti gospod župnik, ki je na leci verne mu ljudstvu toplo priporočal zbiranje darov za stopnice. Stavba novih stopnic stane blizu 2000 kron. Blagoslovil jih je vlč. domači g. župnik Potovšek 15. avgusta, na praznik Velike Gospojnice v navzočnosti premnogega ljudstva. Svirala je izvrstno maleoljska godba. Pa pri vsem tem bi slovesnost brez ovenčanja se tako pomanjkljiva ostala, tako bi vsa dekleta cele fare ne bila izkazala neumorno pridost, ki so se celi tečen trudila, da so iz sto in sto vrtov zbrali cvetlice in drugo zelenje ter napletle velikansko število vencov, ki so jih potem od petih krajev na vso vzhodnem pripeljali. Ako se povdari, da je na vsaki strani imenovanih stopnic ter med njimi še 20 prestankov, od začetka do kraja bilo nastavljenih okoli 70 smrekovih dreves, torej na obeh straneh 140, ki so bila ne le večinoma z venci ovita, temveč tudi skozi celo dolgost venci od drevesca do drevesca — koliko rož in zelenja in marljivega dela se je k temu potrebovalo. Pa pridne roke so vse to premagale. Prekrasno venčana sta bila dva slavoloka; pri spodnjem začetku ter zgornjem koncu stopnic pred velikimi cerkvimi vrati in ravno tako z manjšimi slavoloki vse 4 kapelice med stopnicami. Mnogi tržani so hodili gledati to skoraj čarobno krasoto in vse ljudstvo je občudovalo pridost in umetnost deklet vojniške fare, kajti gotovo še nikdar nje na ta način bilo okinčano, kar cerkev na tem griču stoji. Naša dekleta smejo biti ponosna na svoj umetvor. To naj bo vsem blagosrčnim podpiralcem in sodelovalcem v trajen spomin in sladko nado, da ta trud ne ostane brez božjega blagoslova.

C Škofjavora pri Vojsniku. Proti občinskim volitvam so vložili liberalci pod vodstvom dr. Kukovca rekurz, ker ne morejo razumeti, kako je mogoče, da so tako sijajno propadli tam, kjer so si najbolj domišljevali, da stojijo na trdnih tleh. Drugih ugovorov niso mogli zaslediti. Ni se nikakor batil, da bi bile volitve ovržene, a tudi tega se mi nikakor ne bojimo, kajti tedaj bomo z liberalno gnilobo pomedli še bolj kot privč.

C Vrantsko. Naše poročilo o zvezi liberalcev in

par shodov, da bi se naučili zopet križati in moliti, kar so že davno pozabili. Pri maši bi naj stregla: Jakše in brivec.

c St. Jurij ob Taboru. V hiši g. Brišnika, ki je po odhodu trgovca Firma bila prazna, je s 1. avgustom otvorila trgovino mešanega blaga gdč. Mici Ban. — Legar se je zopet prikazal v Ojstrški vasi. Upamo, da ostane omejen na eno hišo, kjer so zbolele tri osebe in ena umrla. — Obiranje hmelja je v polnem tiru. Po hmeljičih mrgoli obiračev, ki so že prišli iz raznih krajev, ker domačini ne zmorejo dela. Od škafa dobijo obirači do 20 vin. Hmelj ima sedaj ceno 3—4 K 1 kg. — Tat je v noči na nedeljo vломil v dva nabiralnika v župnijski cerkvi ter odnesel vsebino. Preveč se ni okoristil z njo, ker je tretjo pušico pustil nedotaknjeno. Najbrž se je pustil zvečer skrit zapreti v cerkev. — Kačo v postelji je opazila neko jutro žena Neža, p. d. Križnikova, ki boleha že več let. Reva se je silno prestrašila.

c Nazaret. Dne 10. avg. je bil pri nas v Šoli shod katoliškega političnega društva, ki je bil prav dobro obiskan. Shod je vodil č. g. župnik Dekorti. Poslanec dr. Verstovšek je obširno poročal o državnem zboru, o raznih gospodarskih zadevah in dal še tudi potrebna pojasnila. Na predlog g. Turnšeka ml. se je izrekla popolna zaupnica poslancem S. K. Z. in zahvala dr. Verstovšku za njegov trud.

c Ljubno. Na Marijin praznik se je vršil na Rosljah po sv. opravlju velikanski shod, katerega je sklical kat. bralno društvo. Shod je bil sklican za mladino, toda udeležilo se ga je na stotine tudi že odrasli ljudi. Prisrčno je pozdravil zborovalce č. g. župnik Dekorti. Z navdušenimi besedami je nam predaval o ciljih mladeničkih organizacij mlad. Lorger, ki je žel za svoja izvajanja vsestransko hvalo. Posl. dr. Verstovšek je govoril o delovanju S. K. S. Z. in zlasti o mladinskih društvih. Njegove besede so bile kaj poučne in ginljive za starše in mladeniče. C. g. predsednik se zahvali govornikoma in množice so se razšle; vsi so izražali željo, da bi te besede, ki so se spregovorile na shodu, obrodile pri mladini tudi obilen sad.

c Ponikva. V Mariboru je umrl tukajšnji učitelj g. Franjo Horvat, ki je bil radi svojega mirnega mišljenja pri nas splošno priljubljen. Želimo si nemu vrednega naslednika, kateri bi obračal več pozornosti na našo šolsko mladež in bi ob času cerkevih slavnosti ter verskih vaj šolske mladine, katerih se je dozdaj, ko smo g. Horvata pogrešali, udeleževala brez vsakega nadzorstva učiteljev in učiteljic, vođil šolsko deco pri omenjenih slavnostih. Želimo si učitelja, ki bi se naših cerkevih prireditev ne izogibal, ampak udeleževal.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Redko slovesnost zlate sv. mase vič. g. vpok. župnika Janeza Sparhakl smo obhajali v nedeljo, dne 3. avgusta, kar najlepše. Pred cerkvijo, župniščem in kaplanijo so bili postavljeni mogočni slavoloki s pomenljivimi napis. Cerkev si je nadela svoj najlepši nakit. Res ganljivo je bilo gledati, kako je zlatomašnik z zlato korno na glavi ter s palico v roki korak v spremstvu desetih duhovnikov, med njimi dekanov rogaškega in šmarskega, iz župnišča v cerkev, da opravi zlato sv. mašo. Ljudstva se je zbral zelo veliko. Nebo so nesli Orli, pred nebom pa so šle bele družice. Slavnostno pridigo je govoril vč. g. nadžupnik Fr. Korošec in kaj primerno povdral, kako je ljudstvo dolžno moliti za duhovnike, ker je to volja Jezusova, ker so duhovniki ljudstvu največji dobrotniki in ker imajo veliko sovražnikov. Zlatomašnik je s krepkim glasom popeval sv. mašo, domači pevski zbor pa je pod vodstvom organista Fr. Sredenšeka lepo izvajal latinsko mašo Ign. Hladnika. Tokrat se je pri nas prvikrat pelo latinski pri sv. maši. Po sveti maši so zlatomašniku, ki je 28 let župnikoval pri nas in sedaj že sedmo leto biva med nami v pokoju ter ima pozno sv. mašo, tako da imamo vedno dvojno opravilo, častititali zastopniki in zastopnice štirih Marijinih družb, Orloy in Izobraževalnega društva, ki je jubilanta izvolilo za svojega prvega časnega člena. Vsi so s hvaležnim srcem povdrali velike zasluge zlatomašnika za našo župnijo. Duhovniki rogaške dekanije so mu v spomin poklonili krasen velum, dekleta so oskrbela prelep antependij s podobo Srca Jezusovega, može, žene in mladeniči pa so kuhili lepe oltarne prte in antependije za 3 stranske olтарje, dve pridni rojakinji v Mariboru pa ste darovali potrebitno svoto, da se je na novo pozlatila monštranca. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam Bog povrni vse darove, zlatomašniku pa, ki je oskrbel za 300 K celo mašno obleko, ki jo je rabil pri zlati sv. maši prvikrat, naj Bog da doživeti še biserno sveto mašo!

c Sv. Ema. Kmet. društvo naznanja, da bode imelo drugi izvredni občni zbor dne 31. avgusta 1913 ob 4. uri popoldne. Dnevnih red: Volitev načelnika, zaradi oddaje posestva, slučajnosti. Ker ni bil zadnji izvr. občni zbor sklepčen, bode sklepala ta pri vsakem številu članov.

c Prestovoljna požarna bramba v Braslovčah priredi v nedeljo dne 7. septembra na vrtu gospoda Matija Pincerja, veliko ljudsko veselico. Vspored je zelo obširen. Vse najbolje preskrbljeno.

c Rječica. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 24. t. m. popoldne ob 3 uri pri g. Francu Štiglic (Prisljan) veliko Konstantinovo slavnost. Na vsporedu je slavnostni govor gospoda kaplana Fr. Hohnjece, deklamacije, dve igri in petje. Med odmori svira domača godba. K oblini udeležbi vabi odbor.

Brežiški okraj.

b Zakot pri Brežicah. Komaj enkrat smo se iznebili liberalnega občinskega tajnika Josipa Gorišč-

ka, kateri je obslužil skoro že pol štajerske dežele in nikjer nima stalnosti. Dobili smo pa na njegovo mestu za občinskega tajnika poštenega moža, kateri je bil ud občinskega odbora nepretrgoma čez 30 let. Za njegove zasluge mu je občina podelila spomenico za tridesetletno službovanje. Ime njegovo je Janez Setinc iz Bukoščka. Prevzel je tajništvo dne 15. t. m. Zaupanje imamo, da se bo občina preoblekl v boljše urađovanje, kakor je bilo dosedaj, ker poznamo cele njegove rodbinske člane, ki živijo vsi v poštenosti in dobrih stališčih.

b Pištanj. Na primiciji č. g. Turk sta po govoru g. Žebota nabrali gospodinji A. Kren in M. Gelec 17 K 20 vin. za Slov. Stražo in 17 K 20 vin. za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Hvala!

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogočo živino dne 14. avgusta 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 98—112 kron (izjemoma 118 kron), poltolsti 80—94 kron; suhi od 72—78 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 72—84, poltolste od 48—70, suhe od 40—46, biki od 64—92, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4. teleta od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 72 do 90 kron. Kupčija slaba, cene zopet naraščajo.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1'32, K 1'48; teleta Ia (izjemoma cena od K 1'52 do K 1'56); mlade svinje od K 1'68 do K 1'72; nemške pitanske svinje od K 1'52 do K 1'60; ogrske pitanske svinje Ia od K — — do K — —; ogrske pitanske svinje IIa od K 1'40 do K 1'48; mesne svinje od K 1'50 do K 1'60; bosnijske pitanske svinje, suhe, od K 1'54 do K 1'56; ovce od K — — do K 1' — ; kožliči in jagneta od K — — do K — —. Kupčija slaba, cene teletom so se dvignile, svinjam pa splošno padle.

Listnica uredništva.

Vurberg: smo radi pomanjkanja prostora morali razdeliti. — Dramle: Lepše se nam zdi, ako se ne spuščamo v polemiko radi te zadeve. Brez zamere. Pozdravljeni! — Sv. Jurij v Slov. gor.: Če ste zadeli, je boljše da molčimo. — Središče: Podpis na v tiskarni oddanem dopisu nečitljiv. — Ponikva: Hvala! smo že dobili od druge strani. Pozdravljeni! — Solčava: Oprostite! Preoseben! — Sv. Vid pri Ptiju: Hvala! Ko bo prostor. — Bočna: Se bomo informirali. — Gornji grad, Št. Florjan, Sv. Jurij ob Pesnici: Prepozno. pride prihodnji.

Pekovski učenec se sprejme pri g. Ivanu Turčiču, pekovski mojster v Götingu pri Gradcu. 1022

Učenca sprejme takoj na štiri leta krojač Jakob Skaza v Slovenski Bistrici. 1023

Na prodaj, lepa vila

z lepim gospodarskim poslopjem, zraven lep sadosnos in lep zelenjadni vrt, v Mariboru, magdalenskem predmestju blizu cerkve, pripravno za upokojence ali privatista. Naslov prodajalca pove g. Franc Spes, Maribor, Lenaugasse št. 18. 1024

Učenec, slovenskega jezika zmožen se sprejme v večji trgovini mešanega blaga. Ponudbe na L. Krautsdorfer, Sv. Duh—Loče. 1015

Mlada deklica stara 17 let išče službe v kakšni boljši katoliški rodbini službe kot dekla ali pestinje. Služba se lahko nastopi sredi septembra. Ponudbe na naslov „Deklica“. V upravnosti tega lista pod št. 1028.

Novi bencin-motorji tudi taki, ki so že bili v rabi, zelo priročni domači mlini se zelo po ceni oddajo. Sprejemem vsa popravila in nova naročila. Karol Sinkovič, ključavnica, Maribor, (grad). 1010

Večne zastopnike, ki bi obiskovali zasebne odjemalce, išče proti visoki proviziji tovarna za sukn. Nemško pisane ponudbe naj se pošiljajo na sledeči naslov: Postfach Nr. 11, Mnichovo (Münchenthal) Češko. 799

Pozor! Redka priložnost. Novo opremljen mlin s trajno vodo s tremi pari kamnov (eden par je „Selbstschärfen“). Mlenja je dosti, mlin pa v sredini trga. Več pove Franc Koropec v Studenicah pri Poljčanah. 1011

Pozor! Redka priložnost. Novo opremljen umetni mlin z žago na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanju v lepem kraju in na izvirnem prostoru se pod ugodnimi pogojmi po zmerni ceni proda. Naslov pove upravnost.

Posestvo, 6 oralov, 5 sežnjev, cena 5400 kron; poldrugo uro hoda od Maribora, proda Partič Ferdinand, Terčova, Sv. Peter pri Mariboru. Več pove g. Heler istotam. 1014

Učenec iz dobre slovenske hiše se sprejme takoj v specerijsko trgovino g. Šumenjaka v Mariboru. 1013

Posestvo, (meri 7 oralov se da v najem, ali se najme majorja. Gor. Voličina hiš. štev. 92, p. Sv. Lenart v Slov. gor. 1016

Izjava. Ivana Novak, posestnica v Stanetincih prepove svojemu možu Tomažu Novak, na njemem premoženju kaj samostano ukreniti. Kar je lastnina obeli zakonke ne sme sam nič ukreniti. 1011

Mlad, trezen, zanesljiv in delaven mož želi službe pri kakšnem večjem posestvu, žagi ali tovariši kot paznik, ali kaj primerenga. Vajen vsakog dela več slovenskega in nemškega jezika v pisavi in računstvu, kar se dokaže na doseganjih naznanih. Več pove uredništvo Slov. Gosp. 1020

Lepo posestvo na prodaj. Četrte ure od Celja na lepi ravnini, v Čretu št. 10 za občinsko cesto. Velika hiša z devetimi sobami, kuhinja in lopa. Velika klet in sedem drvarnic; svinjak s šestimi oddelki. Vodnjak til hiše. Vrt, dve njivi, velik travnik in nekaj gozda. Cena je 14.000 kron. Pravno za penzionista. Izve se pri Francu Štor, Osenci št. 2, občina Teharje, p. Štor. 1015

Loterijske številke.

Trst	13. avgusta 1913	22	29	9	85	26
Dunaj	13. avgusta	12	39	68	70	6

MALA OZNAILA.

Pojasnila o inseratih daje upravnost samo tistim, ki priložijo znak za 10 vin.

Lepo posestvo

v mariborski okolici, blizu kolodvora in cerkve se radi starosti posestnika proda. Posestvo obsega blizu 30 oralov, so lepi rodovitni travniki, njive in gozd, vse na ravnem, poslojja novozidana in obširna, lep sadonosnik krog hiše. Vpraša se pri Štefanu Fridl v Roči pri Hočah. Proda se vse: živila, vozovi, sploh vse, kar sena kmjeti rabi. 959

Lepo posestvo v bližini Velenja se proda z rodovitnimi njivami in travniki, z dvema lepima gozdoma. Ker je več zidanih, z opeko kritih poslopjih, se lahko tudi na dva ali več delov proda. Več pove Fr. Verdev, gostilničar v posestnik v Šaleku pri Velenju na Stajerskem. 1003

Učenca zdravega in pridnega sprejme takoj Jakob Trbovšek, mizar Podgorje p. Slovenjgradec. 1002

Kolar kateri je že pri vojakih izvrševal svojo kolarsko obrt, želi se nastaniti na Spod. Štajerskem, Kranjskem ali na slovenskem Koščekom v okraju, kjer bi imel zadost dela. Ponudbe pod „Kolar“ na upravnost. 994

Učenca sprejme g. Anton Keršič, kolarski mojster. Fram. 997

Lepo posestvo na prodaj; od 5000 krov naprej do 30.000 krov, kakšno kdor želi. Oglasiti se je pri Matiju Žižek, Kamnica št. 16 pri Mariboru. 996

V grajsčini „Banski dvor“ na Hrvaskem ob štajerski meji se sprejmeta dva oženjena logarja (Waldheger) v starosti od 30 do 40 let. Oglasijo se naj samo oni, kateri so že bili v zgoraj omenjeni službi. Ravno tukaj se sprejme tudi en konjski hlapec; ta mora biti samski in čez 40 let star. Ponudbe in spričevala se naj pošljajo na ravnateljstvo „Banski dvor“ pri Ormožu. 1006

Pridnega učenca sprejme takoj g. Vučak Jožef, čevljarski mojster v Studencih pri Mariboru, Okrajna cesta 25. 1007

Proda se lep, popolnoma novo opremljen mlin s trajno vodo s tremi pari kamnov (eden par je „Selbstschärfen“). Mlenja je dosti, mlin pa v sredini trga. Več pove Franc Koropec v Studenicah pri Poljčanah. 1011

Pozor! Redka priložnost. Novo opremljen umetni mlin z žago na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanju v lepem kraju in na izvirnem prostoru se pod ugodnimi pogojmi po zmerni ceni proda. Naslov pove upravnost. 1012

Posestvo, 6 oralov, 5 sežnjev, cena 5400 kron; poldrugo uro hoda od Maribora, proda Partič Ferdinand, Terčova, Sv. Peter pri Mariboru. Več pove g. Heler istotam. 1014

Učenec iz dobre slovenske hiše se sprejme takoj v specerijsko trgovino g. Šumenjaka v Mariboru. 1013

Posestvo, (meri 7 oralov se da v najem, ali se najme majorja. Gor. Voličina hiš. štev. 92, p. Sv. Lenart v Slov. gor. 1016

Izjava. Ivana Novak, posestnica v Stanetincih prepove svojemu mo

Za njive in travnike, za sadje, zelenjad, za žito, vinograd, moraš žlindre pridat.

Tomaževa žlindra

zvezdne znamke

je priznano najboljša in poceni, fosfornato kislo gnojilo za jesensko setev

Gotov učinek! Bogat donesek!
Pozor!

Tomaževa žlindra zvezdne znamke se prodaja le v plombiranih, z zvezdo zaznamovanih vrečah. Za vsebino fosforove kislina, ki je na vrečah označena se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezdne znamke ima veletrgovina »Merkur« **Peter Majdič, Celje.** Naročila na debelo in na drobno se takoj izvršujejo. 1019

Hitra pomoč je gotova pomoč,
zato naj noben posestnik konjev ne pozabi kupiti gotovo učinkujuči **konjski kolik-balsam.**

Cena steklenici 40 vin., 10 steklenici K 3-60.
Ravnotem se dobi olje proti muham in komarjem; ki nadlegujejo konje in govejo živino. Steklonica 5C vin. Dnevno razpošiljanje po pošti. **Lekarna „pri angelju varihi“ M. A. Sirak v Mariboru,** Tegethoffova ulica 33.

Franc Pleteršek,
zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogu poliranega, motne iz trdega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo kupuj pri Slovencu. 61

Pozor! Svoji k svojim! Pozor!

Nova slovenska manufakturana trgovina v Ptaju!

Cenjenemu občinstvu dajem uljedno na znanje, da sem odprl 2. avg. t. l. novo manufakturano trgovino v **Ptuju tik pošte.** Nudil budem cenj. odjemalcem samo novo blago, kakor veliko izbiro modernih štوف za moške in ženske obleke, hlačevine, satene, druge, ripse, vsakovrstnega pisane in belega platna za perilo. Nadalje naznamen tudi cenj. odjemalcem, da dobim za jesen in zimo samo nove lodne za moške, ter „damentuh“ za ženske obleke, porhate vsake vrste, štrikane robe, srajce itd.

Dobilo se bode pri meni tudi **gotovo perilo** in sicer razne moške srajce, spodnje hlače, ovratnike, manšete, kravate, kakor tudi fine klotaste in drukane odeje, konjske koce, dežnike in sploh vse, kar spada v manufakturano trgovino. — **Postrežba bo točna in solidna.** Za obilen obisk se priporoča narodni trgovec

952 **Alojz Brenčič.**

Z mojo

umetno moštovo esenco

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače. Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone. Dobi se samo v

drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gospoška ulica. 1027

Naznanilo preselitve.

Slav. občinstvu in cenj. odjemalcem naznam, da sem svojo

trgovino z obuvali
preselil v **Grajsko ulico 2** (Burggasse). Proseč za isto naklonjenost, kakor do sedaj, si bom prizadeval, vsakemu postreči prav realno in najcenejše. Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

E. Blasina,
Maribor, Burggasse 2. 999

Razpošiljalna in zalogna
vsakovrstnih, zajamčeno pristnih
dalmatinških vin
J. Matković :: Celje
Glavni trg. 529
Najnižje cene.
Zahitevajte cenike.

HENRIK MATIČ
--- CELJE ---
Kolodvorska ul. 7
priporoča svojo obilno in vedno svežo zalogu
specerijskega blaga
posebno kave
od najcenejše do najfinjejše vrste, vedno svež žgan, ter po znižanih cenah od svetovnozname tvrdke kave in čaja
JULIJ MEINL
DUNAJ. 851

Jaboljčnica
izborna dobra domača se nadomesti v sedanji veliki stiski najboljše z popolnoma naravnim sredstvom „Muskatin“.

Muskatin
je žlahtni naravni preparat za napravo dobre domače pijače.

Iz **Muskatina** narejena pijača daje moč poživi in krepča živce.

Muskatin
se vsak dan po pošti in vlaku po povzetju pošilja. Iz **Muskatina** narejena pijača stane liter 4—5 vinarjev. 987

Muskatin
se dobi samo v glavni zalogi **Iv. Andraschitz,** Maribor, Koroška ulica.

Zanesljiv vinčar z dobrimi spricivali in 5 dobrimi delavskimi močmi se k Martinovemu sprejme. Julij Glaser, Melinghof, Maribor. 966

+

Zalostnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga, mati, teta in svakinja, gospa **Marija Kranjc roj. Ahman** c. kr. poštarica in posestnica pri Sv. Barbari pri Mariboru v pondeljek, dne 18. avgusta ob četrtna 10. uri dopoldne po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 30. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage rajnke je bil v sredo, dne 20. avgusta ob 10. uri dopoldne. Sv. Barbara pri Mariboru, dne 20. avgusta 1913.

Ivan Kranjc,
sin.
Josip Kranjc, trgovec,
soprog.
1025

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka).

je izborna važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkanosnem načinu. Uporaba istega ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« je priznano najizbornejše blago neskvajene kakovosti. Zato naj zahteva vsak poljedelec **Tomaževa žlindra** »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poroštvo za čisti in polnovredni izdelek.

POZOR.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« se v originalnih vremeh prodaja pri sledečih trgovcih:

Peter Majdič, Celje; Jos. Kasimir, Ptuj; F. Kreschischnig, Radgona; Alojz Maček Maribor, Alojz Pinter, Slov. Bistrica; Eduard Suppanz, Pristava; N. Zanier, Št. Pavel pri Preboldu.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na: 1017

„Thomasfosfatfabriken“ Z. Z. O. Z.
Berolin W 35.

Pred manjvrednim blagom se svari.

Potrudite se obiskati domačega in narodnega trgovca
Fr. Lenarta v Ptaju

Prepričaj se predagi odjemalec, Kje boljša je postrežba pri meni al' drugod; Vsekakor ti priznavam kot trgovec Da neprilike se najdejo povsod.

Postrežba poštena!

ki priporoča čenj. občinstvu za jesen in zimo veliko izbiro novodoljega vsakovrstnega modnega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi razno platno za životno in posteljno perilo.

Nadalje priporoča
za jesen in zimo različne nove porhate, novo hlačevino, nove koce in odeje, nove štrikane robe in srajce, tepihe, dežnike, kravate, manšete, ovratnike, nogavice, rokavice ter veliko drugega novega blaga za oblačila.

Za mnogoštevilom obisk se priporoča Franc Lenart.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Samo 5 dni
vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe iz

Havre v Nevyork
najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana
konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18
v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane goštinske „Figabirt“. 375

Velika narodna trgovina Karl Vanič : Celje
Narodni dom

81 priporoča bogato zalogu manufakturnega in modrega blaga, posebno kasne novosti za ženske in moške obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanki pod ceno. Postrežba točna in solidna. Vzorci na razpolage.

Kdor hoče dobiti?
za malo denarja veliko dobrega blaga, naj si naroči od „Prve slovenske spodnje štajerske razpošiljalnice“

J. N. Šoštarič, Maribor, Gospoška ulica št. 5

Ostanke raznega blaga n. pr. 20 m močnega belega platna za samo 8 K, 20 m posebno močnega za 9 K, 20 m zelo finega za 11 K, 20 m močnega druka K 8-60, 20 m posebno močnega za 10 K, 20 m zelo trpežnega 12 K. Za enako ceno kakor druk se dobijo tudi ostanki cajga, kambrika, levantina, pisane platna in parhent. Ostanki so v dolgoruci od 2—7 m. Naročila nad 20 krom se pošljajo franko. Zamenjava dovoljena. 680

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **dvojno zarezani**

strešnik-zakrivač

s roševno obrezo in priveznim nastavkom.

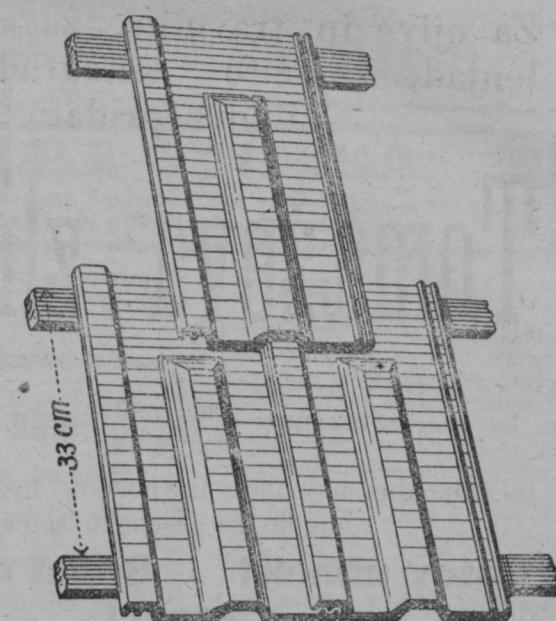
Brez odprtin navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

698

Spretni zastopniki se sprejmejo.

Hamburg-Amerika Linie

Generalna agentura za Štejersko
Murplatz 3 **Gradec** Murplatz 3

Najhitrejša zveza Gradec—New-York v 8 dneh. 4 parniški razr.

Izvrstna hrana, oskrba in postrežba.
Tedenško 3—4 vožnje iz Hamburga.

Prihodnji parniški:

»Pennsylvania« 23. avgusta, »Patricia« 30. avgusta,
»Viktoria Luise« 31. avgusta, »Amerika«
4. septembra, »Imperator« 10. sep., »Pretoria«
13. septembra, »Kais. Aug. Viktoria« 18. sept.
»President Grant« 20. septembra.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdečici je izvorno zdravilo. Gotovo pomaga, že bolni svinji se lahko daje skrat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenica 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše:

Hvala Vam za pripomljano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K. piše:
Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:

Kapljice za želodčni krč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR, Glavni trg št. 15.

J. Fauland v Ptiju

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

576

Svinjerejec, ki se boji, da bi mu preši končno poginili, naj si preskrbi priznano dobro odvračevalno sredstvo proti kroničnemu prisadu in rdečici prašičev

Phenol,

katero pošilja lekarna

pri angelju varihu M. A. Sirak v Mariboru, Tegethoffova ulica 33.

768

Zakaj pač?

je „Pravi zagrebški Franck“
tako priljubljen pri naših
gospodinjah?

Le zaradi svojih prednosti!
krepak okus,
zlatorJAVA barva,
nedosežna izdatnost.

Tovarniška znamka:
Kavin mlinc.

sl em 151/25.648

Prva slovenska izdečkovnica
mostnih, živinskih in drugih
tehtnic za trgovino in obrt,
stav in umet. ključavnictvost

Ivan Rebek
Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago
brezplačno in franko. 798
Sprejem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Zahvala.

Za vso v tako obilni meri izkazano ljubezen
in iskreno sočutje povodom prebridke izgube naše
nad vse ljubljene soprove, oziroma matere, hčerke,
sestre tete in svakinje, gospe

Kristine Grubelnik roj. Verdnik

kakor tudi za mnogočestilno spremstvo blage po-
kojnico k zadnjemu počitku izrekamo vsem dragim
srodom, prijateljem in znancem prisrčno za-
hvalo, posebno se zahvaljujemo č. g. župniku za
ganljiv nagroben govor.

Rabnica na Pohorju, dne 14. avgusta 1913.

1026

Žaluboči rodbini

Grubelnik in Verdnik.

Stroga poskušnja časa

je prestala vzorno sredstvo, ki že čelič 50 let deluje in
se splošno uporablja.

Domače sredstvo, ki je napravljeno iz izbrano najboljših
in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek
in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahno odvaja in od-
stranjuje posledice nezmernosti, napacne diete, prehlada,
posledice sedenja in zapečenosti kakor
gorečico, nafotost, preobito tvoritev
kislina in krčevito bolest, sredstvo, ki
vse to ublaži all pa odstrani, je „Dr.
Rosa-Balzam za želodčec“ iz lekarne
B. Fragoerja v Pragi.

Svaril! Vsi deli zavoja nosijo po-
stavno določeni varstveni znak.

Razpošilja se vsak dan.

Ena steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Po pošti, če se
pošije naprej K 1:50, se pošije malo steklenica, za K 4:70
dve veliki steklenici, za K štiri velike, za 22 K štiri
njast velikih steklenic franko na vse postaje avstro-ogr-
ske monarhije. Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Izdeleno in **B. Fragner**, lekarnar, c. kr. dvor.
glavna zaloga **B. Fragner**, zal. Praga III. št. 203.
Dobi se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull,
Viktor Savost.

Razglas.

Na deželni sadarski in vinarski šoli v Mariboru se
vrši v času od 15. do 20. septembra t. l.

tečaj za vnovčevanje sadja in zelenjave.

Na tem tečaju se bo predaval o spravljanju, sor-
tiranju, razpošiljanju, shranjevanju in pravilnemu priprav-
ljanju sadja da dobti isto stanovitnost. Predaval se bo teo-
retično in praktično. Nadalje se bo podal poduk o konser-
virjanju raznih vrst zelenjave po raznih pripravnih metodah.
Poduk se bo podal udeležencem v toki meri, da bodo
lahko razumeli in pozneje ista dela pri konservirjanju sadja
in zelenjave izvrševali.

Za poduk se ne bo pobiralo nobnih plačil. Sčetilo
udeležencev je določeno na 30. Poduk se vrši v nemškem
jeziku.

Naznanila za udeležbo sprejema do 10. septembra pod-
pisano ravnateljstvo.

Ravnateljstvo deželne sadarske in vinarske šole v
Mariboru.

1018

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh
se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani 4-

14 karatne zlate ure za gospode 40-

Srebrne ure . . . . . K 6:50

Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovji 9:50

Pristne tula ure dvojno pokrovo 13-

Ploščnate ure iz kovine 6-

Srebrni pancer-veržice 2:-

14 karatne zlate veržice 20:-

Amerikanske zlate double-ure 10:-

Goldin Roskopf ure 4:-

Prave železničarske Roskopf-patent.

Prava nikeln. točno na min. idoče K 5:-

14 karatne zlate ženske ure 19:-

Viseče stenske ure na nihala 10:80

Kuhinjske ure 2:40

Budilke 3:-

Budilke z dvojnim zvoncem 3:50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Karol Kociančič,

umetni kamnosek-podobar,
izdeluje oltarje, prižnice, krstne kamne, podobe, grobišča in mauzoleje.

Velika zaloga gotovih spomenikov po
pričneno nizkih cenah.

Maribor :: Šilerjeva ulica št. 25.

Reumatizem, protin, nevralgija in ozebljive

povzročajo mnogokrat neznosne bolečine. Da se jih utiši
in olajsa, da se otekline odpravijo in se doseže gibljivost
členkov in odstrani neprijetni občutek, vpliva presenetljivo

KONTRHEUMAN

basedna znamka za (mentolosa-
licilizirani kostanjev ekstrakt)
pri ribanju, masiranju in obkladkih.

Ena tuba 1 krona.

Ce se pošije naprej K 1:50, se 1 tuba
" " " " 5-", " 5 " |
" " " " 9-", " 10 " |
Podjetje

Izdelenatelj in glavni založnik

B. Fragner, lekarnar in dvor. založnik

Praga III., št. 203. 39-1

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Zaloga v Mariboru: W. A. König, Fridrich Prull, Viktor

Savost. Pozor na ime izdelka.

LISTEK.

Izgnanci.

(Povest iz prvih časov krščanstva).

(Dalje.)

A to uganjko bi bil lahko rešil, ko bi bil slišal v noči, ki je sledila pogovor med Faustinom in sužnjem, srčno molitev, v kateri je Hipolit znova daroval Bogu svoje življenje za dušo Florencijevu in njeve hčerke. Toda dasiravno ni slišal one molitve, angel božji jo je nesel pred prestol Najvišjega, ki je sprejel žrtev.

Najhujša meseca sta bila za vjetnike september in oktober, ko je poletna vročina izsušila zemljo in v globočini povzročila obilo strupenih plinov. Posledica tega so bile različne bolezni, kakor mrzlica, in malo kdaj je minul dan, da ne bi bil umrl ta ali oni vjetnik. Kajti dasiravno sta jih tresla mraz in mrzlica, so morali vendar delati, da so opravili predpisano dnevno delo; čuvaji niso poznali nobenih ozirov, nobenega usmiljenja. Da, v svoji pijanosti — bili so skoro vedno vinjeni, da so v nezdravem zraku lažje zdržali — so uboge vjetnike še na najkrutejši način trinčili.

Tudi Hipolita se je lotila mrzlica. Radi nečloveških naporov, ki jih je prostovoljno trpel že več mesecov, da bi olajšal staremu škofu, Faustingu in svojemu gospodu kruto usodo, so mlademu in močnemu moži popolnoma opešale. Do zadnjega trenotka se je boril zoper bolezni, ki se ga je lotila, je nadaljeval svoje delo, ne da bi bil komu kaj tožil, dokler se ni onemogel zgrudil; bilo je koncem oktobra.

O tej nesreči so obvestili kristjani škofa. Ta je bil edini izmed vseh sovjetnikov opazil, kako pešajo mladenci; ali ko je Hipolita svaril, naj se varuje, mu je vedno odgovoril: „Ali naj počasneje hodim in delam, ko vidim plačilo za svojo zmago že tako blizu? Niti za eno uro ne maram onega srečnega dneva podajšati, ko bo izginila noč iz duše mojega gospoda.“

Takoj ko je izvedel Poncejan o Hipolitovi nesreči, je hitel s Faustinom k njemu in oba sta na prvi pogled v svojo veliko žalost spoznala nevarno stanje bolnikovo.

Za nekaj časa je Hipolit zopet malo okreval in zadovoljen smehljaj je zaigral na njegovem licu, ko je videl škofa ob svoji strani.

„Umrl bom še danes“, častivredni oče, pravi, „a umrjem rad.“

„Da, ti lahko umrješ“, odgovori mu Faustin, globoko pomirjen; kajti Bog ti bo z večno glorio povrnih, kar si za-me storil.“

„Ne govori o tem! Kako bogato si že ti obdaril sužnja za to, kar je bila njegova dolžnost! Veš, zakaj tako lahko umrjem?“

„Vem, ljubi moj brat; Bog je uslišal tvojo molitev in sprejel tvojo daritev.“

„Upam, Faustin, trdno upam. Kako naj se tega ne veselim, in Boga hvalim, da sem smel dve duši za tako nizko ceno odkupiti?“

Med tem je prišel tudi Florencij. Ko ga je bolnik spoznal, ga je iskreno pogledal in mu rekel: „Moj Gospod je prišel iz nebes, da je mene, ubogega sužnja, s svojo krvjo odrešil... in jaz lahko ž njim... umrjem za svojega gospoda.“

Florencij ni razumel teh besed; misil je, da se Hipolitu v mrzlični vročini blede. In vendar mu je njegov pogled segel globoko v srečo. Senator sam ni vedel, kaj se je ž njim zgodilo, neka tajna moč se je polastiila njegove duše. Se nikoli ni bil tako ganjen, kakor ga je ganil pogled umirajočega sužnja.

Iz celega sveta.

Prvo šolo za služkinje so otvorili v londonskem predmestju Southwark. Novi zavod obstoji iz 15 majnih priprstih hiš, v katerih vsaki bodo stanovali po 4 učenke, ki imajo oskrbovati celo gospodinjstvo. Glede nadzorstva je razdeljen zavod na 2 polovici in nad vsako polovico (8, oziroma 7 hiš) vodita nadzorstvo po 2 učiteljici. Hiše so z vsemi potrebnimi gospodinjskimi, kuhinjskimi in pralnimi pripravami novodobno urejene. Skrbi se tudi za telesno odgojo, da se dekleta navadijo in usposobijo za moč in vstrajnost pri delu in da se navadijo prikupno vesti. Vsaka učenka se mora vseh del v sobi, kuhinji in pralnici iz temelja naučiti. Londončani so novega zavoda zelo veseli, ker upajo, da ne bodo imeli več take pokore s služkinjami kakor doslej. Samo to nekaterim ni všeč, da je v učnem redu tudi književnost in zgodbina, češ, da ni posebno koristno, če kuhiarice rade čitajo romane in politične novine.

Smrt v žitu. V nekem belgrajskem paromlinu je nenadoma zmanjkalo delavca Pičinoviča; našli so le njegov jopič in klobuk. Ko so te dni v skladisču, kjer je Pičinovič delal, pretresali žito, so našli v žitu mrtvo truplo pogrešanega, ki se je bil v istem zadušil.

Davek za samec so vpeljali v mestu Menphis, Tennessee v Ameriki. Z davkom se vzdržuje mestna otroška bolnišnica, v kateri je prostora za 100 otrok. Davčna postava predpisuje, da se noben neoženjen moški, ki je nad 21 let star in ni plačal predpisanega samskega davka, ne sme zvečer ob 9. uri na ulici pokazati ali kako neomoženo žensko spremiti na ka-

„Kakor se mi zdi, blagi Florencij, ti ne razumeš njegovih besed“, reče stari Poncijan, „upam, da ti bodo kmalu jasne.“

V tem trenotku se jim približa Kiklop, močno vinjen; ujetnikov ni našel pri delu in zato je palico vihteč, planil na gručo.

„Rm, rm, gospodje patriciji“, je kričal, „ali mislite tudi tukaj lenuhariti? Da bi vas zastonj hranili. Pri Baku, takoj na delo!“

„Poglej vendar“, reče Poncejan z najmilejšim glasom, „da se bliža Hipolitu smrt. Dovoli nam...“

„Kaj dovoliti“, divja Kiklop; „naj pes tukaj sam pogine. Rm, rm, ostali na delo!“

Poncijan se je sklonil k bolniku, da bi mu dal za slovo zadnji blagoslov. S tem pa je Kiklop najhuje razdražil. Divje preklinjače, je zamahnil s svoje zamahnil s svojo železno palico in zakričal: „Garjev pes krščanski, ali ne boš šel?“ in neusmiljeno je udrihal po starčku.

Nesrečen udarec je zadel starčkovo sence in nezavesten se zgrudi Poncejan poleg Hipolita. Toda pjan Kiklop je še bolj divje udrihal po njem, ga suval z nogami in rjovel:

„Pes, na delo! Rm, rm; jaz ti izženem tvojo čarovnijo! Zdrobim ti vse kosti!“

Še-le tožeč glas Hipolitov: „Pusti ga vendar, saj je že mrtev!“ je spravil divjaka zopet k zavesti. Posvetil je s svojo svetilko starčku v obraz, in ko je videl, kako mu teče kri po licu ter njegov smrtnobledi obraz, se je rohneč odstranil.

Florencij in Faustin sta kakor okamenela glezala ta grozni prizor; sedaj, ko je rabelj odšel, sta se vrgla k Ponciju na tla, dvignila njegovo telo in mu skušala vlti vodo v usta. Teda ves trud in vsi poskusi, ga zopet oživeti, so bili zamašni, in s solzami v očeh sta spustila slednjč mučenikovo truplo na tla ter se obrnila k Hipolitu; kajti njegovo hropenie je bilo znamenje, da je tudi on blizu smrti.

„Umrl je, kaj ne?“ je zašepetal, in ko sta mu oba s tihim znamenjem po trdila, je obrnil svoje oči proti nebu. Bog je uslišal njegovo molitev; smel je s svojim škofom skupaj umreti.

Hipolit je dal razumeti, da bi rad poljubil mrtvečno roko. Faustin se je približal njegovim ustnicam; ko se je bolnik dotakne, se naglo dvigne kakor da bi ugašajoč plamen njegovega življenja v zadnjč vzplapolal; bajna svetloba je odsevala iz njegovega očesa in njegove umirajoče ustnice so govorile besede:

„Sedaj pridem, moj Oče...! Kako lepo evteč vrt, poln solnčnih žarkov...! Vidiš angele, ki se nam bližajo? ... Sliši rajsko petje...? In vse te množice v svetlih oblačilih...! In tukaj je On; o Gospod, o moj...“

Besede so zamrle na njegovih ustnicah; še enkrat so rahlo vstrepetale in njegova duša se je presilila iz temne ječe vjasne višave nebeškega raja.

V nepopisni bolesti se je vrgel Faustin čez mrtveca ter močil mrzlo lice z vročimi solzami.

„Brat, brat moj“, ječi „ali te moram izgubiti? Kako rad bi umrl s teboj! Jaz sem povzročitelj tvoje smrti; za-me si trpel; in svoje življenje si daroval, da bi rešil mojo dušo. Ena sama ura mi je odvzela očeta in brata; zakaj sta me zapustila, bedno sirot? Ugasnile so zvezde, ki so mi svetile ponoc.“ Vzdihajoče in jokajoče je objemal Faustin zdaj enega mrtveca, zdaj drugega, snivajoča večni sen eden poleg drugega, mučenika vere in ljubezni. Zdaj še-le je čutil, koga je izgubil ž njima. O, dozdaj še ni bila sirot; pač pa je zdaj, ko mu je odvzel nebo dvoje najdražjih src.

Tudi Florencija je ta nepričakovana izguba zelo pretresla; v nem žalosti je zrl naravnost na mrt-

ko zabavo. Odkupi se pa lahko od te prepovedi za 20 kron, za katero sveto se mu na magistratu izda izkaznica, ki velja za eno leto. Prestopki se kaznujejo s 40 do 200 kronami globe. Samci so se udali in bolnišnica ima zadostne redne dohodke.

Uradniki brez žepov. Na varšavski pošti so uradniki že več let poneverjali pisma, v katerih so sumili kak denar. Pisma so si nabasali v žepe in jih nesli domov, kjer so jih odpirali. Taka usoda je zadela zlasti vsa iz Amerike prihajajoča pisma. Da temu početju napravi konec, je poštna uprava odredila, da morajo vsi poštni uradniki v službi nositi delovne plašče — brez žepov.

Anarhisti na Češkem. Češki listi poročajo, da so pričele češke organizacije anarhistov agitirati za odpad iz katoliške cerkve. Baje je do 6. t. m. izstopilo iz katoliške cerkve 1654 čeških anarhistov.

Hvalevredno. Na Švedskem so vse gostilne ob sobotah zaprte, ker je ob sobotah plačilni dan; pač pa so odprte ondi hranilnice in banke zvečer do 12. ure. S to odredbo se delavci odvračajo od pisančevanja, pač pa navajajo k varčnosti.

Strela udarila v zvonik. Iz Krakova in Galiciji poročajo, da so v vasi Dziali med nevihto šli kmety zvoniti. Naenkrat je udarila strela v zvonik in ubila 3 kmete, dočim je bilo več kmetov težko ranjenih.

„Imperator“. največji prevozni parnik družbe „Hamburg—Amerika—Linie“ — in sploh največji na svetu — je dne 11. julija odšel na svojo prvo vožnjo v Ameriko. Opremljen je naravnost razkošno — ves je preoblečen z zlatom in svilo. Samo perilo (n. pr. 30.000 servijet, 45.000 obrisač itd.), ki ga vozi s sabo, je vredno 200.000 mark. Jedilne shrambe in hladilnice

vega Hipolita. Je-li našel med vsemi ljudmi, kar jih je poznal, enega, ki bi se bil žrtvoval zanj s tako neobično ljubeznijo, ne da bi bil to zasluzil?

„Povej mi“, pravi, in glas se mu je tresel od notranje razburjenosti, „povej mi odkrito, Faustin, kaj je nagnilo to plemenito srce, da se je žrtvoval za-mes s toliko udanostjo? Razvozljal mi uganko; kakšni čari so mu nagnili toliko ljubezen do mene?“

„Ni ti služil samo z vsemi močmi do zadnjega dihljaja; zavoljo tebe in za-te je umrl.“

„Kako te naj razumem?“

„Da bi rešil tvojo in Florencijino dušo zmote in suženjstva lažnjivih bogov, daroval je svoje življenje Bogu.“

„To so torej pomenile njegove besede, ki jih nisem razumel?“

Zelo je pretreslo in ganilo senatorja to razkritje in zamislil se je globoko. Z zadnjimi močmi so se bozili njegova mržnja in njegovi temni predstodki napram kristjanom z mislio, da bi ljubil, kar je dozdaj sovražil, da bi molil, kar je dozdaj zaničeval. Toda v tem notranjem boju med lučjo in temo, med resnico in zmoto, sta mu stala na strani dva močna bojevnika, oba mučenika; ali ni bila njuna prva molitev, ki sta jo opravila pred božjim oblijem, molitev za spreobritev Florencijeve?

„Faustin“, reče čez nekaj časa ter zgrabi z rokama mladeniča; „povej vpričo teh dveh mrtvev, ali si prepričan o resnicu in o božanstvu krščanstva tako globoko, da bi umrl za krščanstvo?“

„Če smrt teh plemenitih mož še ni zadosten dokaz“, odvrne Faustin, „potem sem pripravljen — svojo roko polagam na srce, ki je za-me in za-te bilo v ljubezni do zadnjega trenotka — z božjo pomočjo umreti najhujše smrti za Jezusa Kristusa. Rad umrjem za Onega, pri katerem bom videl nekoč ta dva v blaženosti, kakor upam.“

„Tudi jaz polagam roko na to srečo“, zakliče senator ter se zgrudi poleg mrtvih na tla, „in se odrekam bogovom, ki sem jih dozdaj častil. Slovesno obljubujem, da hočem postati kristjan. Uči me resnice prave vere, ki navduši zemljana k največji udanosti in ublaži smrt z upanjem po večni blaženosti.“

Da, gotovo je, da se duše ne pridobivajo z besedo, ampak z žrtvami, in da ni drugega pota do človeških src, kakor le-ta, s katerim si je pridobil Kristus vse, ves svet!

Prevzet sladkega veselja, je objel Faustin senatorja; Florencija pa je prevzela v tistem trenotku, ko je prevzela v tistem trenotku, ko je postal kristjan, sladkost, ki je še nikdar ni čutil, ki jo dozdaj še ni poznal. Jasna kakor solnce se mu je zdela resnica in pred tem soncem se je rušilo poganstvo v propad večne teme.

V temnem rudokopu sta bili dve duši srečni in blaženi kakor nobena druga v velikem rimskem cerstvu.

Navadno so trupla onih, ki so podlegli mukam, pokopali v kaki jami pod kamenjem in kremenom, da bi to zabranila, lotila sta se Faustin in Florencij kopenja v steno, kjer sta hotela narediti tako imenovani laculus-grob, kakor je bila navada v katakombah; tja sta nameravala položiti trupli k začasnemu počitku, da bi ju pozneje lahko prenesli v Rim.

Poročilo o smrti škofa Poncijana je napravilo na vse krščanske vjetnike globok utis. Saj je bil svetnik njih oče in tolažnik, ki je spoznalce Kristusove krepljal v trpljenju, v trenotkih brezupnosti navduševal, ki je blagoslavljal in molil kakor angel iz nebes, za siromašne v pregnanstu, da bi se jih Bog usmilil! Kdo bo odslej njih učitelj, kdo jih bo hranil z živežem življenja, kdo bo spremil njih duše ob smerti v večnost, deleč božje usmiljenje?

(Dalje prihodnjič.)

merijo okrog 2830 kubičnih metrov. Za srednje število svojih potnikov rabi takoj pri odhodu: 45.000 funтов svežega mesa, 8.500 funтов divjačine in perutnine, 8000 funтов svežih rib, 15.000 funtów kruha, 48.000 jajec, 25.000 funtów sveže zelenjave itd. Sveže vode za kuhinjsko rabo, kopalnice i. dr. ima s sabo 2000 kubičnih metrov; v dveh destilatorjih se v 24 urah destilira po 20.000 litrov. Ogromne so seveda tudi zaloge premoga; shrambe imajo prostora za 170.000 stonov (8.500 ton) premoga. Na parniku je 1.180 mož posadke, med njimi en poveljnik, en obratni poveljnik, trije stražni kapitani, 7 častnikov, 29 inženirjev in elektrikov, 3 zdravniki. Kljub slabemu vremenu je parnik povprečno prevozel po 22% m

